

Խմբագրական Սփիռոքի վերակազմակերպման հրամայականը

Ապրիլին Փարիզի մէջ կայացած Սփիւռքի ազգային զօրաշարժի խորհրդածողովի նոր կայքէջին գործարկումը եւ այնտեղ համաժողովի չորս կողմ սեղաններու համառոտագրութիւններու հրապարակումը պատեհ շարժառիթ մըն է՝ ոչ միայն վերադառնալու հոն հնչած մտքերուն, այլ նաեւ շարունակելու Սփիւռքի քաղաքական, հաստատութեանական եւ ռազմավարական ապագայ դերակատարութեան աւելի լայն քննարկումը:

Խորհրդածողովը ժամանակին եւ արժէքաւոր նախաձեռնութիւն մըն էր: Ան մէկ հարթակի վրայ համադրեց տարբեր փորձառութիւններ եւ տեսակէտներ՝ Սփիւռքի վերակազմակերպման, Հայաստան–Սփիւռք յարաբերութիւններու, ինքնութեան, քաղաքական պատասխանատուութեան եւ երկրաքաղաքական ազգային ռազմավարութեան շուրջ: Սակայն անոր իսկական արժէքը պիտի չափուի քննարկումներու շարունակութեամբ եւ անոնց գործնական հետեւանքներով:

Սփիւռքի գլխաւոր խնդիրը այսօր միջոցներու, տաղանդի կամ ներուժի պակասը չէ: Անոր հիմնական մարտահրաւէրը ցրուած ներուժը հետեւողական հաւաքական ուժի վերածելու բաւարար մեքենականութիւններու բացակայութիւնն է: Դպրոցները, եկեղեցիները, մշակութային հաստատութիւնները, քաղաքական ու իրաւական գործունէութիւնը, մասնագիտական ցանցերը եւ երիտասարդական ներգրաւումը միասին կը կազմեն հայկական հաւաքական ուժի ենթակառուցը:

Այս շրջագիծին մէջ առանցքային է Սփիւռքի ինքնուրոյնութիւնը: Ինքնուրոյն Սփիւռքը Հայաստանէն անջատուած Սփիւռք չի նշանակեր: Ընդհակառակը՝ սեփական դիրքորոշումներ ձեւաւորելու եւ ինքնուրոյն գործելու կարող Սփիւռքը կրնայ Հայաստանի ռազմավարական կարեւոր հարստութիւններէն մէկը ըլլալ: Հաւատարմութիւնը հայկական պետականութեան չի նշանակեր ենթարկուել օրուան իշխանութեան կամ սեփական դիրքորոշումները պայմանաւորել Հայաստանի ներքաղաքական վերիվայրումներով: Կառավարութիւնները կը փոխուին, ազգային շահերն ու պատմական պատասխանատուութիւնները՝ ոչ:

Արցախը այս տարբերութեան ամենացայտուն փորձաքարերէն է: Վերադարձի իրաւունքը, հայ գերիները, մշակութային ժառանգութիւնը եւ այլ հարցեր չեն կրնար դուրս գալ համազգային օրակարգէն միայն այն պատճառով, որ նուազ ներկայ են Հայաստանի պաշտօնական դիւանագիտութեան մէջ:

Նոյնքան էական է ինքնութեան պահպանումը: Լեզուն, կրթութիւնը, պատմական յիշողութիւնը, մշակոյթն ու հաստատութեանական կեանքը ազգային կենսունակութեան հարցեր են, իսկ Հայ Առաքելական եկեղեցին կը շարունակէ մնալ Սփիւռքի ինքնութեան ու կազմակերպ համայնքային կեանքի առանցքային սիւներէն մէկը:

Սակայն ինքնուրոյնութիւնը պէտք չէ չփոթել մասնատուածութեան հետ: Սփիւռքի ուժը կը կայանայ ինքնավար, բայց փոխկապակցուած եւ համատեղ գործելու ընդունակ ըլլալուն մէջ: Այս առումով անլոյծ կը մնայ նաեւ քաղաքական ներկայացուցչութեան հարցը՝ ո՞վ կը խօսի Սփիւռքի անունով եւ ի՞նչ օրինականութեամբ:

Ուստի խնդիրը հին Հայաստան–Սփիւռք յարաբերութիւնը վերականգնելը չէ, այլ 21-րդ դարու նոր գործընկերութիւն մը ստեղծելը՝ փոխադարձ յարգանքի, մասնակցութեան, ինքնուրոյնութեան եւ ընդհանուր պատասխանատուութեան հիման վրայ:

Հայութիւնը համաժողովներու ու ախտորոշումներու պակաս չէ ունեցած: Այժմ հարցը այն է, թէ ի՞նչ կու գայ քննարկումէն ետք: Մասնագիտական ու դիւանագիտական ցանցերը, կրթական նախաձեռնութիւնները, կայուն ֆինանսաւորումը եւ ներկայացուցչական կառույցները պէտք է վերածուին գործնական օրակարգի:

Իսկ ամէն ռազմավարութեան չափանիշը նոր սերունդն է: Եթէ երիտասարդը լեզու, գիտելիք, պատասխանատուութիւն, առաջնորդելու առիթ եւ քաղաքական մասնակցութեան դաշտ չունի, մնացեալ բոլոր ծրագրերը ժամանակաւոր են:

Նոր հրապարակուած ամփոփումները, հետեւաբար, պէտք չէ դիտել որպէս խորհրդածողովի եզրափակիչ հանգրուան: Անոնք պէտք է մեկնարկը ըլլան գործնական նոր փուլի մը, ուր քննարկումները կը վերածուին կազմակերպուած նախաձեռնութիւններու, իսկ նախաձեռնութիւնները՝ երկարաժամկէտ գործողութեան:

Հոն բարձրացուած հարցերն ու գաղափարները արժանի են աւելի խոր քննութեան, եւ անոնց պիտի վերադառնանք հետագայ մեկնաբանութիւններով ու վերլուծութիւններով: Սփիւռքի ապագային վերաբերող այս հարցերը չափազանց հիմնարար են՝ մէկ խորհրդածողովով կամ մէկ խմբագրականով սպառելու համար:

ԳՈՅԺ Ընկեր Եդուարդ Ֆրունճեան

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէն խոր վիշտով կը գումէ իր շրջանի վաստակաւոր ընկերներէն, Կեդրոնական կոմիտէի նախկին անդամ, հաւատաւոր ու նուիրեալ գաշակցական ընկ. Եդուարդ Ֆրունճեանի մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ, 29 օգոստոս 2026-ի առաւօտեան, Մոնթրէալի մէջ:

Ընկ. Եդուարդ Ֆրունճեան տասնամեակներ շարունակ իր գործուն մասնակցութիւնը բերաւ ՀՅ Դաշակցութեան կազմակերպական եւ ազգային–հասարակական կեանքին՝ հաւատարմօրէն ծառայելով կուսակցութեան գաղափարական արժէքներուն եւ ազգային առաքելութեան:

Իր երկարամեայ գործունէութեան ամբողջ ընթացքին, ոչ մէկ ճիգ խնայեց ՀՅԴ-ի առաքելութեան յառաջխաղացքին, կազմակերպական կառույցներու ամրապնդումին եւ գանատահայ համայնքի զարգացումին համար:

Ընկ. Եդուարդ Ֆրունճեան իր ետին կը թողու նուիրումի, ծառայութեան եւ գաղափարական հաւատարմութեան արժանաւոր վաստակ մը: Անոր յիշատակը պիտի մնայ վառ իր գաղափարակից ընկերներուն եւ բոլոր անոնց մօտ, որոնք տարիներու ընթացքին առիթը ունեցած են գործակցելու եւ ծառայելու իր կողքին:

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէն իր խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկ. Եդուարդ Ֆրունճեանի ընտանիքին, հարազատներուն եւ գաղափարակից ընկերներուն:

ՀՅԴ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԷ

Փաշինեան-Ալիեւ հանդիպում Գերիներու եւ Արցախի հարցերը՝ դուրս Առեստուրն ու TRIPP-ը՝ օրակարգին վրայ

Կարդալ էջ 4

BEFORE YOU REPLACE THEM

REJUVENATE THEM.

Don't buy new when your hearing aids can sound new again.

REVIVE

Deep Clean & Restore

RENEW

Calibrate & Optimize

REJUVENATE

Hear Like New

hearing aid source

hearing instrument specialists

hearingaidsource.ca

hello@hearingaidsource.ca

NEVER WORN HEARING AIDS BEFORE? NOT SURE WHERE TO START?

If your hearing isn't as clear as it used to be, or you're exploring hearing aids for the first time, we offer free hearing tests to assess your hearing. Our team provides clear, professional guidance so you feel confident and supported from your first appointment.

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN

Սեփականատեր
Յարութ Միփան

Ընտանեկան բացառիկ գործառնություն
ուր կը գտնեք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

 IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիքի հաց եւ իրաքեան սոմուն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

Մոնթրեալի մէջ տեղի ունեցաւ «Բարեւ... Ես գիրքն եմ» դասագիրքին շնորհանդէսը

ՄՈՆԹՐԷԱԼ.– Հովանաւորութեամբ եւ ներկայութեամբ Գանատայի Հայոց Թեմի առաջնորդ Գեղշ. Տէր Բարգէն Արք. Չարեանի, կազմակերպութեամբ Գանատայի Առաջնորդարանի Հայեցի Դաստիարակութեան բաժանմունքին, հինգշաբթի, 20 օգոստոս 2026–ին, երեկոյեան ժամը 7:00–ին, Մոնթրէալի Հայ կեդրոնի «Ահարոնեան» սրահէն ներս տեղի ունեցաւ Ազգային Առաջնորդարանի հրատարակութիւններէն «Բարեւ... Ես գիրքն եմ» դասագիրքի շնորհանդէսը, ներկայութեամբ Հայաստանէն յատկապէս այս առթիւ ժամանած գիրքին հեղինակ Նայիրի Մկրտիչեանի, Առաջնորդարանի Քրիստոնէական Դաստիարակութեան բաժանմունքի վարիչ Հոգշ. Տէր Յակոբ Վրդ. Եագուպեանի, Սուրբ Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ հովիւ Արժ. Տէր Գառնիկ Աւ. Քհն. Գոյունեանի, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան անդամ բժշ. Ժիրայր Պասմաճեանի, Բաստրմաճեան Հիմնադրամի ներկայացուցիչ Նուշիկ Էլոյեանի, Ազգային վարչութեան ատենապետ Ծովիկ Թերզեանի եւ անդամներ՝ Թորոս Պապիկեանի, Համբիկ Գարայեանի եւ Յակոբ Պուլկարեանի, ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Խորէն Տիմիթեանի եւ անդամ Նորա Արուշեանի, ՀՕՄ–ի Կեդրոնական վարչութեան Գանատայի ներկայացուցիչ Արմինէ Կարապետեանի եւ Գանատայի Շրջանային վարչութեան ներկայացուցիչ Լիւսի Շահինեանի, Համազգայինի Գանատայի Շրջանային վարչութեան ներկայացուցիչ Թամար Շահինեանի եւ անդամ Անահիտ Պալեանի, պատկան մարմիններու եւ ուղեկից միութիւններու ներկայացուցիչներու, ինչպէս նաեւ գրասէր ու ընթերցասէր բազմութեան մը։

Հայեցի Դաստիարակութեան բաժանմունքին անունով բարի գալուստի խօսք արատասանեց յանձնախումբի անդամ Լուսին Ժամկոչեան, որ իր խօսքը սկսաւ այսպէս. «Շնորհաշուք տրիկին Նայիրին, Կատարեց շնորհալի գործ մը։ Գրեց «Բարեւ... ես գիրքն եմ» դասագիրքը, Որուն համար շնորհապարտ պիտի ըլլան Մեր շնորհալի փոքրիկներն ու պատանիները։ Այսօր եկած ենք այս շնորհանդէսին, Շնորհակալութիւն յայտնելու այս գրքի հեղինակին։ Շնորհակալութիւն յայտնելու նաեւ մեր շնորհատու սրբազանին եւ առաջնորդարանի շնորհազարդ ընտանիքին, Որոնց շնորհիւ ունեցանք այս Գիրքը շնորհալի»։

Ժամկոչեան նշեց. «Անցնող տարիներուն Սրբազան Հօր հովանաւորութեամբ եւ Հայեցի Դաստիարակութեան բաժանմունքին ջանքերով կարելի եղան լոյս աշխարհ բերել մանկապատանեկան գրքոյկներ, գիրքեր եւ տեսերիզներ, ինչպէս նաեւ կազմակերպել դաստիարակչական աշխատանոցներ եւ տաղանդներու յայտնաբերման մրցոյթներ», ապա աւելցուց, որ գիրքին հեղինակը առիւծի բաժին ունեցած է այս աշխատանքներուն նպատակներու իրագործման ի խնդիր։

Տեղի ունեցան գիրքէն երկու գրուագներու ներկայացում. «Սանասարն ու Պաղտասարը» եւ «Տորք Անգեղը», զորս ներկայացուցին Սուրբ Յակոբ Ազգային վարժարանի աշակերտներ Տարօն Թիւֆէնքճեան, Ալեք Գաբրիէլեան եւ Կասիա Մկրտիչեան։ Հեղինակին ամփոփ կենսագրութիւնը ներկայացուց Գառնի Մարտիրոսեան, որմէ ետք գիրքին հեղինակը ներկայացուց դասագիրքը՝ սալիկներու ցուցադրութեամբ։

Մկրտիչեան նախ հանդէս եկաւ շնորհակալական խօսքով, որմէ ետք ներկայացուց գիրքին պատրաստութեան տուն տուող պատճառներուն, տպագիր գիրքի կարեւորութեան, գիրքին բովանդակութեան՝ նշելով որ գիրքին մէջ տեղ գտած են այն հիմնական եւ տարրական տեղեկութիւնները, զորս իւրաքանչիւր հայ պէտք է գիտնայ իր ինքնութեան մասին, անկախ տարիքային նկատառումներէ։ Ան նաեւ յիշեց, թէ հայոց պատմութեան հիմնական գրուագներու ներկայացման ձեւը սովորական դասագիրքի չի նմանիր, այլ ընտրած է իւրաքանչիւր ոճ, առաւել հետաքրքրական եւ գիւրդնկալ դարձնելու նիւթն ու տեղեկութիւնները։ Ան նաեւ նշեց, թէ գիրքը չի բաւարարուիր գիտելիքներ փոխանցելով, այլ կը բովանդակէ գանազան խաղեր, որոնք կ'ամրապնդեն փոխանցուած գիտելիքը։ Հեղինակը նաեւ յիշեց, որ գիրքէն օրինակներ դրկուած են Սփիւռքի գանազան գաղթօճախներ, ինչպէս՝ Աւստրալիա, Գերմանիա, Հոլանտա, Սուրիա, Լիբանան, Թուրքիա, Ամերիկա, Շուէտ եւ այլուր, ծախուած են Արեւելեան եւ Արմտեան ԱՄՆ, եւ հետաքրքրութիւն ցուցաբերուած է Պոլսէն եւ Հոլանտայէն։

Սրբազան Հայրը իր սրտի խօսքը փոխանցեց նախ յիշելով Առաջնորդարանի երկարամեայ գործակցութիւնը գիրքին հեղինակին հետ, յատկապէս Շողան ծրագրին, որ կրօնական եւ ազգային թեմաներով արեւմտահայերէն մանկական տեսերիզներու պատրաստումն էր, ապա սոյն գիրքին հրատարակութեան։ Ան գրուատեց Մկրտիչեանին ժրջան աշխատանքն ու արեւմտահայերէնին, ինչպէս նաեւ ազգային դաստիարակութեան հանդէպ ցուցաբերած նախանձախնդրութիւնը, ապա աւելցուց, թէ յոյսով է, որ մեր դպրոցները՝ ամէնօրեայ, շաբաթօրեայ թէ կիրակնօրեայ, մեր ուսուցիչներն ու աշակերտները, ինչպէս նաեւ մեր ծնողները հետաքրքրութիւն կը ցուցաբերեն այս գիրքին հանդէպ եւ կ'օգտուին անկէ՝ մեր մատղաշ սերունդին ազգային ու կրօնական դաստիարակութիւն ջամբելու։ Աւարտին տեղի ունեցաւ հեղինակին կողմէ մակադրուած գիրքերու վաճառք։

ՍՈՒՍԱ ԹԻԹԻԶԵԱՆ ԿԷՏԻԿԵԱՆ

ՀՅԴ Հայ Դատի Կեդրոնական խորհուրդի յայտարարութիւն

Սփիւռքի եւ համահայկական կառոյցներու դէմ նոր–պոլշեիկեան արշաւի սաստկացում

ԵՐԵՒԱՆ.– Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւնը ստանձնած «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցութիւնը կը շարունակէ ՀՀ Սահմանադրութեան եւ օրէնքներու խախտումով ազգային արժէքները թիրախաւորել, ներազգային պառակտումը խորացնել եւ իր ապագային քաղաքականութիւնը սաստկացնել, որ առարկայօրէն կը ծառայէ թշնամի երկիրներուն ծրագրներուն։

2026–ի ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրութիւններուն առիթով իր որդեգրած նախընտրական ծրագրին մինչեւ ՀՀ Ազգային ժողովին ներկայացուած իր 2026–2031 թուականներու ծրագիրը, եւ այդ միջոցին իր տարբեր ներկայացուցիչներուն կողմէ կատարուած յայտարարութիւններով, «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցութիւնը ՀՀ իշխանութիւնը, այս պարագային ինքն իրեն, կը նոյնականացնէ Հայաստանի Հանրապետութեան հետ, ճիշդ այնպէս ինչպէս ժամանակին պոլշեիկները կ'ընէին։ Անտեսելով այն փաստը, որ խնդրալարոյց վերջին ընտրութիւններուն, քուէարկութեան մասնակցած ՀՀ քաղաքացիներուն կէսէն աւելի իր դէմ քուէարկած է, ՔՊԿ–ն կը յամառի յայտարարել, որ «եթէ մեզի հետ չէք» ուրեմն Հայաստանի Հանրապետութեան դէմ էք» եւ կը շարունակէ շարժիլ այդ տրամաբանութեամբ։

Ընտրութիւններէն անմիջապէս ետք, շատ արագ, ՔՊԿ–ն սահմանափակեց ՀՀ քուէարկողներու իրաւունքները։ Ապա նոյն պոլշեիկեան ոճով կրկնեց, որ սփիւռքի մէջ կան «հակապետական» եւ «պետականամէտ» շրջանակներ։

Կառավարութեան 2026–2031 ծրագրին մէջ ներառեց ազգութեամբ հայերու ՀՀ քաղաքացիութիւն ստանալու գործընթացը դժուարացնելու եւ «Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու փաստացի պետի հեռացում»ի նպատակները։

«Իրական Հայաստան»ի «գաղափարախօսութեան» հիման վրայ եւ սխալ գնահատումով, նաեւ զիրար հակադրեց հայրենիքի եւ սփիւռքի հօգրացումը։

Վերջին շաբաթներուն, ընդհանրապէս սփիւռքը եւ յատկապէս ՀՅԴ Հայ Դատի համակարգը թիրախաւորելը ՔՊԿ–ական ներկայացուցիչներուն կողմէ՝ ակամայ խոստովանութիւն է, որ այդ համակարգը արդիւնաւէտ ձեւով կը գործէ, եւ իր օրակարգը միջազգային հանրութեան ուշադրութեան կ'արժանանայ։ Այս արդիւնաւէտութենէն դժգոհ եղած են եւ կը շարունակեն դժգոհիլ նախ եւ առաջ Հայաստանի Հանրապետութեան անվտանգութեան գլխաւոր սպառնալիք հանդիսացող Թուրքիան եւ Ատրպէյճանը։ ՔՊ կուսակցութիւնը, ըստ երեւոյթին, որոշած է այս պարագային եւս ձայնակցիլ այդ երկուքին։

ՔՊ կուսակցութեան իշխանութիւնը, նոր–պոլշեիկեան ոճով, մէկ կողմէ կը պնդէ, որ ինք միայն Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիներու շահերը պաշտպանելու առաքելութիւն ունի, միաժամանակ պահանջելով, որ ամբողջ աշխարհասփիւռ ազգը հետեւի իր քաղաքական ուղեգծին։

Խեղաթիւրումները դադրեցնելու յաւելեալ ճիգով՝ արձանագրենք ՀՅԴ Հայ Դատի համակարգին առաջնահերթութիւնները.

Ա) Արցախի եւ արցախցիներու բոլոր իրաւունքներու պաշտպանութիւն, իր բոլոր ստորոգելիներով, Ատրպէյճանի յանցագործութիւնները պատժելն մինչեւ վերադարձի իրաւունք եւ ինքնորոշում.

Բ) Հայաստանի Հանրապետութեան անվտանգութեան ամրապնդումին աջակցութիւն.

Գ) Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչում, դատապարտում եւ հատուցումներ.

Դ) Երիտասարդներու պատրաստութիւն հայ ժողովուրդի իրաւունքներու պաշտպանութեան՝ Հայ Դատի համար պայքարին։

ՀՅԴ Հայ Դատի համակարգը իր վերոյիշեալ նպատակներուն համար կրնայ պարբերաբար փոխել շեշտադրումները, պատշաճեցնել մարտավարութիւնը պահի պայմաններուն համապատասխան, բայց միշտ նոյն վճռակամութեամբ եւ հետեւողականութեամբ պիտի շարունակէ պայքարը։

ՀՅԴ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ, 27 օգոստոս 2026

ՑԱՒԱԿՑԱԳԻՐ

ՀՕՄ–ի Կեդրոնական վարչութիւնը ցաւակցութիւն կը յայտնէ վաստակաշատ ընկերուհի Մարօ Ֆրունճեանին, իր կողակցին՝ ընկեր Եղուարդ Ֆրունճեանի մահուան առիթով։

Այս տխուր առիթով՝ ՀՕՄ–ի Կեդրոնական վարչութիւնը կը վշտակցի ընկերուհի Մարոյին եւ Ֆրունճեան ընտանիքին անդամներուն, առ Աստուած աղօթելով, որ մխիթարութիւն պարգեւէ բոլորին։

ՀՕՄ-ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

«Հորիզոն» Մետիայի խմբագրութիւնն ու աշխատակազմը ի խորոյ սրտէ կը շնորհաւորեն աշխատակազմի անդամ Պետիկ Արզուհալճեանը՝ անդրանիկ մանչ զաւակով մը բախտաւորուելուն ուրախ առթիւ։

Փաշինեան-Ալիեւ հանդիպում Գերիներու եւ Արցախի հարցերը՝ դուրս Առետուրն ու TRIPP-ը՝ օրակարգից վրայ

ՊԻՇՔԷՔ.- Նիկոլ Փաշինեան եւ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ Պիշքէքի մէջ հանդիպում ունեցած են՝ քննարկելով TRIPP–ի իրականացու–մը, սահմանազատման գործընթացը, երկկողմ առեւ–տուրն ու տնտեսական համագործակցութիւնը։

Հանդիպումէն ետք հայկական եւ ատրպէյճա–նական կողմերը հրապարակած են գրեթէ նոյնաբո–վանդակ հաղորդագրութիւններ, ինչ որ անգամ մը եւս ցոյց կու տայ երկու իշխանութիւններու կողմէ բանակցային գործընթացը հնարաւորինս համաձայ–նեցուած հանրային ձեւակերպումներով ներկայաց–նելու միտումը։

Հայաստանի կառավարութեան հաղորդագրու–թեան համաձայն՝ Փաշինեան եւ Ալիեւ քննարկած են TRIPP–ի իրականացման առնչուող յետագայ գործնական քայլերը եւ ընդգծած՝ ծրագրի շրջա–գիծին մէջ հաղորդակցութեան ու փոխկապակցուա–ծութեան նախագիծերուն կարեւորութիւնը։

Երկու դեկավարները նաեւ անդրադարձած են Հայաստան–Ատրպէյճան պետական սահմանի սահ–մանազատման գործընթացին՝ կարեւոր նկատելով համապատասխան պետական յանձնաժողովներուն աշխատանքը շարունակելու անհրաժեշտութիւնը՝ երկու երկիրներուն միջեւ ձեռք բերուած պայմանա–ւորուածութիւններուն հիման վրայ։

Կողմերը համաձայնած են շարունակել անմի–ջական երկկողմ շփումները՝ «տեւական խաղաղու–թեան ամրապնդման, միջպետական յարաբերու–թիւններու կարգաւորման եւ կապակցուածութեան ընդլայնման» նպատակով։

Ուշագրաւ է, սակայն, որ հրապարկուած հա–ղորդագրութեան մէջ որեւէ յիշատակում չկայ Ատր–պէյճանի մէջ պահուող հայ գերիներուն եւ քաղա–քական բանտարկեալներուն, Արցախի հայութեան վերադարձի իրաւունքին, հայկական մշակութային ժառանգութեան պահպանութեան կամ անվտան–գային այն խնդիրներուն մասին, որոնք կը շարու–նակեն մնալ Հայաստան–Ատրպէյճան յարաբերու–թիւններու առանցքային եւ չլուծուած հարցերուն շարքին։

Փոխարէնը, հաղորդագրութեան զգալի բաժի–նը նուիրուած է առեւտրային եւ տնտեսական հա–մագործակցութեան հեռանկարներուն։ Նշուած է, որ ատրպէյճանական նաւթամթերքի արտահանու–մը Հայաստան, հացահատիկի եւ երրորդ երկիրներէ ծագող այլ ապրանքներու՝ Ատրպէյճանի տարած–քով Հայաստան տարանցումը, ինչպէս նաեւ երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրային յարաբերութիւն–ներու հաստատումը ներկայացուած են իբրեւ խա–ղաղութեան ամրապնդման «գործնական դրսեւո–րումներ»։

Փաշինեան եւ Ալիեւ նաեւ ողջունած են եր–կու երկիրներու գործարար շրջանակներուն միջեւ շփումները եւ քննարկած տնտեսական, առեւտրա–յին ու ուժանիւթային համագործակցութեան հետա–գայ ընդլայնման հնարաւորութիւնները։

Այսպիսով, հանդիպումի պաշտօնական օրա–կարգին մէջ տնտեսական կապերու խորացումը կրկին առաջնային դիրք զբաղեցուցած է, մինչդեռ հայ հանրութեան համար կենսական նշանակութիւն ունեցող քաղաքական, մարդասիրական եւ անվ–տանգային շարք մը հարցեր առնուազն հրապարա–կային հաղորդագրութեան մէջ ամբողջովին դուրս մնացած են։

Հանդիպման մաս կազմած են նաեւ Հայաստա–նի եւ Ատրպէյճանի փոխվարչապետներ Մհեր Գրի–գորեան եւ Շահին Մուստաֆաեւ, արտաքին գոր–ծոց նախարարներ Արարատ Միրզոյեան եւ Զէյհուն Պայրամով, ինչպէս նաեւ երկու երկիրներու այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։

Փաշինեան եւ Ալիեւ խրխրդիստան ժամանած են՝ մասնակցելու Պիշքէքի մէջ կայացող Շան–հայի համագործակցութեան կազմակերպութեան գագաթնաժողովի ՇՀԿ+ ձեւաչափի հանդիպումին եւ անոր ծիրին մէջ նախատեսուած միջոցառումներուն։

Հայաստանի կառավարութիւնը աւելի կանուխ տեղեկացուցած էր, որ Փաշինեան հանդիպումներ պիտի ունենայ նաեւ օտարերկրեայ գործընկերներու հետ։ Կը սպասուի նաեւ անոր հանդիպումը Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի հետ, որ պիտի ըլլայ Փաշինեան–Փութին առաջին հանդիպումը Հայաս–տանի վերջին խորհրդարանական ընտրութիւններէն ետք։

«Ամբոխային տրամաբանութեան» մոլորութիւնը եւ պայքարի անխուսափելիութիւնը (Քրիստափոր Միքայէլեանի մահուան 122-րդ տարելիցի առիթով)

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան հիմնադիր–ներից, կուսակցութեան գաղափարական հայր Քրիստա–փոր Միքայէլեանի մտաւոր ժառանգութիւնը հայ քա–ղաքական մտքի մէջ առանձնայատուկ տեղ է զբաղեց–նում ոչ միայն իր ժամանակի յեղափոխական պայքարի գաղափարական հիմնաւորումը տալու, այլեւ՝ պատմա–կան գործընթացների ներքին տրամաբանութիւնը բա–ցայայտելու առումով։ Նրա «Ամբոխային տրամաբանու–թեան» եւ «Յարատեւ կուռի» տեսութիւնները ձեւաւոր–ուել են հայ ժողովրդի գոյաբանական սպառնալիքի եւ ազգային–ազատագրական պայքարի վերելքի պայման–ներում, սակայն դրանց արժէքը չի սահմանափակոււմ այդ պատմական միջավայրով եւ ժամանակաշրջանով։

Դրանք ներկայացնում են մի ամբողջական եւ գաղափարականօրէն կուռ աշխարհահայեացք, որը միա–ւորում է՝ պատմութեան փիլիսոփայութիւնը, քաղաքա–կան իրատեսութիւնը եւ ազգային ինքնապաշտպանու–թեան գաղափարը։ Այս տեսութիւնները, երբ դիտարկ–ւում են ոչ թէ հատուածաբար, այլ՝ ամբողջութեան մէջ, ցոյց են տալիս, որ Քրիստափորը ձգտում էր ձեւակերպել մի համակարգ, որի միջոցով հնարաւոր է հասկանալ ոչ միայն անցեալի ողբերգութիւնները, այլեւ՝ իմաստաւորել ներկան եւ ուղղորդել ապագան։

Միքայէլեանն իր վերլուծութիւնը սկսում է նրանից, ինչը նա անուանում է «ամբոխային տրամաբանութիւն»։ Նրա դիտարկմամբ՝ «ամբոխը...տրամադիր է կարծելու, թէ ամէն մի երեւոյթ, որին հետեւում է մի ուրիշը, պատճառն է այդ հետագայ երեւոյթի»։ Առաջին հայեացքից պարզ թուացող այս ձեւակերպումն իրականում բացայայտում է քաղաքական մտածողութեան ամենախորքային աղա–ւաղումներից մէկը։ Մարդկային գիտակցութիւնը յաճախ ձգտում է պարզեցնել իրականութիւնը՝ բարդ երեւոյթ–ները յանգեցնելով հեշտ ընկալելի կապերի։ Սակայն այս պարզեցումը վերածւում է վտանգաւոր մոլորութեան, երբ այն օգտագործւում է պատմական իրադարձութիւննե–րը բացատրելու համար։ Քրիստափորը ցոյց է տալիս, որ նման մտածողութիւնը ոչ միայն սխալ է, այլեւ նպատա–կաուղղուած կերպով շահարկում է հասարակութեանը մոլորեցնելու եւ իրականութիւնն աղաւաղելու համար։

Երբ հանրայնացւում է այն միտքը, թէ՛ «հայ յե–ղափոխութիւններն են հայկական սոսկալի կոտորածների պատճառը», մենք գործ ունենք ոչ թէ փաստերի վերլու–ծութեան, այլ կեղծ տրամաբանութեան հետ։ Միքայէլեա–նը բացայայտում է այս պնդման ներքին սնանկութիւնը՝ ցոյց տալով, որ այն անտեսում է իրական, խորքային պատճառները։ Նրա համար պատմական ողբերգութիւն–ները չեն կարող բացատրուել մէկ կամ մի քանի արտաքին դրուագներով, քանի որ դրանք արդիւնք են երկարատեւ գործընթացների, որոնք ձեւաւորուել են քաղաքական, տնտեսական եւ աշխարհաքաղաքական գործօնների հա–մադրման շնորհիւ։ «Սուլթանական կառավարութիւնը հայերի ջնջման ձգտելու համար ունէր աւելի խորին շար–ժառիթներ, քան յեղափոխական ձեռնարկներն են»։ Այս միտքը ոչ միայն պատմական ճշմարտութեան արձա–նագրում է, այլեւ մեթոտաբանական ուղեցոյց՝ փաստելու համար, որ նման հարցերին պէտք է մօտենալ խորքա–յին, համակարգային պատճառների լոյսի ներքոյ, այլ ոչ թէ՛ մակերեսային առիթների կամ պատրուակների վրայ հիմնւելով։ Այս տեսակէտը յստակ կերպով հակադրւում է «ամբոխային տրամաբանութեան» պարզեցուած սխե–մաներին, որոնք յաճախ ծառայել են հասարակութեանը մոլորեցնելու եւ իրականութիւնն աղաւաղելու։

Այս համատեքստում Քրիստափորը կատարում է կարեւոր տարբերակում՝ արտաքին երեւոյթների եւ ներ–քին պատճառների միջեւ։ Նրա համար պատմութիւնը չի գործում պատահականութեան սկզբունքով, այլ ունի իր ներքին օրինաչափութիւնները։ Այդ պատճառով էլ նա մերժում է «առիթ» հասկացութեան գերազնահատումը եւ այն ներկայացնում է որպէս երկրորդական գործօն։ Նրա ձեւակերպած չորս դրոյթները, որոնք կարելի է դիտար–կել որպէս պատմական մտածողութեան հիմունքներ, արտայայտւում են այս կերպ՝ առաջին. «Երբ կան հիմ–նական պատճառներ՝ որեւէ երեւոյթի առաջ գալու հա–մար, առաւել ակնհերձ «առիթի» էլ երեւոյթը արդբանում է»։ Երկրորդ. «Երբ չկան հիմնական պատճառներ, նոյ–նիսկ խոշոր դէպքերն էլ «առիթի» նշանակութիւն չեն ստանում»։ Երրորդ. «Երբ կան հիմնական պատճառներ, «առիթ» կամ «պատրուակ» երբեք չեն պակասի»։ Չոր–րորդ. «Երբ կան հիմնական պատճառներ, դրանց դէմ կուռող բոլոր միջոցները ոչ միայն վնասակար չեն կա–րող լինել, այլ միանգամայն անհրաժեշտ հակակշիռ պիտի համարուեն»։ Այս դրոյթները ցոյց են տալիս, որ պատմա–կան գործընթացներն ունեն ինքնուրոյն տինամիքա, որը կախուած չէ առանձին իրադարձութիւններից, եւ ընդգ–ծում են, որ իրական պատճառներն ու հետեւանքները յա–ճախ տարբերւում են այն պարզեցուած կապերից, որոնք

տարածուած են ամբոխային մտածողութեան մէջ։

Նոյն տրամաբանութեամբ նա նշում է, որ՝ «Երբ չկան հիմնական պատճառներ, նոյնիսկ խոշոր դէպքերն էլ «առիթի» նշանակութիւն չեն ստանում»։ Այսինքն արտաքին ցնցումները չեն կարող ստեղծել այն, ինչի հա–մար հիմք չկայ։ Սակայն առաւել կարեւոր է նրա երրորդ դրոյթը. «Երբ կան հիմնական պատճառներ, «առիթ» կամ «պատրուակ» երբեք չեն պակասի»։ Այս միտքն ուղ–ղակիօրէն հակադրւում է այն մտածողութեանը, որը կոչ է անում զսպուածութեան՝ «առիթ չտալու» համար։ Մի–քայէլեանը ցոյց է տալիս, որ նման մօտեցումը հիմնուած է իրականութեան սխալ ըմբռնման վրայ։ Եթէ ճնշող ուժն ունի նպատակ եւ զբաղպատճառներ, ապա նա միշտ կը գտնի պատրուակ իր գործողութիւններն արդարացնելու համար։ Հետեւաբար պայքարից հրաժարուելը չի կան–խում վտանգը, ընդամէնը վերացնում է դիմադրութիւնը։

Քրիստափորը չի ներկայացնում պայքարը որ–պէս ցանկալի կամ նախընտրելի տարբերակ, այլ՝ որպէս անխուսափելի հետեւանք։ Հայ ժողովուրդը, նրա ձեւա–կերպմամբ, կանգնած էր «կա՛մ անպայման բնաջնջում... կա՛մ կեանք» երկընտրանքի առջեւ։ Այս պատկերացու–մը վերացնում է միջանկեալ լուծումների պատրանքը եւ ցոյց է տալիս, որ պայքարը բխում է գոյութեան պահան–ջից։ Նա մերժում է այն գաղափարը, թէ կարելի է հասնել ազատութեան առանց դիմադրութեան՝ դա համարելով պատմական փորձով չհաստատուած մօտեցում։

Նրա համար պայքարն ունի ոչ միայն քաղաքական, այլ նաեւ բարոյական հիմք։ «Որեւէ ազգ պարտաւոր չէ անպատճառ հաշտուել ամենադաժան ստրկութեան հետ»։ Այս միտքը հաստատում է, որ ազատութեան ձգտումը բնական է եւ օրինական։ Ազգը, որը հրաժարւում է պայ–քարից, ոչ միայն կորցնում է իր իրաւունքները, այլեւ վտանգում է գոյութիւնը։ Այսպիսով, պայքարը դառնում է ինքնապաշտպանութեան ձեւ, որն արդարացուած է ոչ միայն գործնական, այլեւ բարոյական առումով։

Սակայն Միքայէլեանի մտածողութիւնը չի սահ–մանափակւում պայքարի անհրաժեշտութեան հաստատ–մամբ։ Նա փորձում է նաեւ սահմանել դրա բնոյթը եւ ռազմավարութիւնը։ Այստեղ է, որ ձեւակերպւում է «Յա–րատեւ կուռի» տեսութիւնը։ «Յարատեւ կռիւ, յաճախ եւ երկար ժամանակ գուցէ անյաջող, չնայած երբեմն նոյնիսկ իր լայն ծաւալի. ահա թէ ուր է մեր փրկութեան բանալին։ Պահպանենք, շարունակենք կռիւը, որպէսզի լայնանայ, ընդարձակուի եւ ընդարձակուելով յարատեւի. ահա դէ–պի մեր նպատակը տանող միակ ճանապարհը։ Չչեղուենք այդ ճանապարհից, որ պատճառների եւ հետեւանքնե–րի կապակցութեամբ ունի պատմութեան մէջ հաստատ–ուած օրէնքի ուժ։ Չչեղուենք այդ միակ ճանապարհից, որ սփռուած է յուսատու ապագայի դրաւիչ ծաղիկներով»։ Այս միտքը կտրուկ հակադրւում է արագ յաղթանակնե–րի սպասման տրամաբանութեանը։ Քրիստափորի համար պայքարը գործընթաց է, որը պահանջում է՝ ժամանակ, յամուռութիւն եւ կազմակերպուածութիւն։

Նա նաեւ կարեւորում է այն, որ պայքարը չի կա–րող լինել անխալ։ Յետագարձ գնահատականները, ըստ նրա, յաճախ անարդար են, որովհետեւ դրանք անտեսում են այն պայմանները, որոնցում կայացուել են որոշումնե–րը։ «Հեշտ է... դէպքերը տեղի ունենալուց յետոյ «քննա–դատի» դերի մէջ մտնել»։ Այս դիտարկումը կարեւոր է, որովհետեւ այն պաշտպանում է շարժումն անիրատե–սական սպասումներից եւ ընդունում է, որ սխալներն անխուսափելի են ցանկացած կենդանի գործընթացում։

Գալով մեր օրեր՝ Արցախի կորստից յետոյ, հայկա–կան քաղաքական դաշտում ձեւաւորուել է մի խօսոյթ, որը զգալիօրէն յիշեցնում է «ամբոխային տրամաբանու–թիւնը», որի դէմ պայքարում էր Քրիստափորը։ Տարած–ւում է այն միտքը, թէ մեր բոլոր խնդիրների պատճառն Արցախն է, թէ՛ ազգային պայքարը մեզ բերել է աղէտի, եւ խաղաղութեան հասնելու համար պահանջատիրական պայքարից հրաժարուելը պարտադիր պայման է։ Այս մօ–տեցումը կառուցուած է նոյն սխալ տրամաբանութեան վրայ՝ արտաքին երեւոյթը ներկայացնելով որպէս պատ–ճառ, անտեսելով խորքային գործօնները։

Եթէ կիրառենք Միքայէլեանի մեթոտաբանութիւնը, ապա պարզ կը դառնայ, որ Արցախի հարցը չէր կարող լինել մեր խնդիրների հիմնական պատճառը։ Այն ինքնին արդիւնք էր պատմական եւ աշխարհաքաղաքական հան–գամանքների ազդեցութեամբ ձեւաւորուած պայմաննե–րի։ Եթէ գոյութիւն ունեն խորքային պատճառներ՝ կապ–ուած ուժային յարաբերակցութեան, աշխարհաքաղաքա–կան շահերի եւ տարածաշրջանային հակասութիւնների հետ, դրանցից հրաժարուելը չի վերացնում վտանգը։

Նոյն կերպ, «առիթ» հասկացութեան շուրջ նրա վերլուծութիւնը թոյլ է տալիս հասկանալ, որ նոյնիսկ եթէ

Քրիստափոր... Ծար. Կարդալ էջ 6

Երբ օրէնքը զէնքի կը վերածուի

Օրէնքի գերակայութեան եւ օրէնքով կառավարելու միջեւ էական տարբերութիւն կայ։ Առաջինը ժողովրդավարական կարգի հիմքն է, իսկ երկրորդին պարագային օրէնքը կրնայ վերածուիլ իշխանութեան ձեռքին քաղաքական գործիքի։

Օրէնքի գերակայութիւն կը նշանակէ, որ բոլորը՝ նախագահէն ու վարչապետէն մինչեւ ոստիկանն ու դատաւորը, ենթակայ են միեւնոյն օրէնքնեւրուն։ Օրէնքը պէտք է հաւասարապէս կիրարկուի բոլորին նկատմամբ, իսկ անկախ դատարանները պէտք է ի վիճակի ըլլան զսպելու նաեւ պետական իշխանութիւնը։

Իսկ օրէնքով կառավարումը կը սկսի այն պահուն, երբ իշխանութիւնը օրէնքները, դատական գործընթացները, հետապնդումներն ու պետական վարչամեքենան կը գործածէ իր հակառակորդները ճնշելու կամ լռեցնելու նպատակով՝ միաժամանակ ինքզինք զերծ պահելով նոյն չափանիշներուն ենթարկուելէ։

Այս տարբերութիւնը զուտ իրաւաբանական կամ տեսական հարց չէ։ Անիկա ժողովրդավարութեան գլխաւոր փորձաքարերէն մէկն է։ Պետութիւն մը կրնայ ունենալ Սահմանադրութիւն, դատարաններ եւ ընտրութիւններ, սակայն եթէ օրէնքը ընտրովի կերպով կը կիրարկուի, ժողովրդավարական հաստատութիւնները աստիճանաբար կը կորսնցնեն իրենց իսկական բովանդակութիւնն ու նշանակութիւնը։

Հայաստանի պարագային խնդիրը օրէնքներու բացակայութիւնը չէ։ Հիմնական հարցն այն է, թէ պետական հաստատութիւնները որքանո՞վ անաչառ եւ հաւասար կերպով կը կիրարկեն զանոնք։

2018–ի Թաւշեայ յեղափոխութենէն ետք Հայաստանը ձեռնարկեց շարք մը բարեփոխումներու՝ ներառեալ փտածութեան դէմ պայքարի միջոցառումներ եւ դատական համակարգի փոփոխութիւններ։ Սակայն բարեփոխումներու մասին օրէնքներ ընդունիլը ինքնին բաւարար չէ։ Էականը այն է, թէ այդ օրէնքները գործնականին մէջ ինչպէ՞ս կը կիրարկուին. ո՞վ կը հետաքննուի, ո՞վ կը մնայ անձեռնմխելի, ո՞վ կը լռեցուի, եւ արդեօք դատարանները կրնա՞ն իշխանութեան դէմ անկախ որոշումներ կայացնել։

Մարդու իրաւունքներուն վերաբերող վերջին գեկոյցները այս առոււմով մտահոգիչ պատկեր մը կը պարզեն։ Human Rights Watch–ը բազմիցս ուշադրութիւն հրաւիրած է դատական անկախութեան խնդիրներուն, ոստիկանութեան կողմէ ենթադրեալ բռնութիւններու անբաւարար քննութեան, նախնական կալանքի չափազանց լայն կիրարկման, պետական հսկողութեան ընդլայնման եւ լրատուամիջոցներուն նկատմամբ իրաւական ճնշումներուն։

2025–ի առաջին կիսամեակին լրատուամիջոցներու պաշտպանութեամբ զբաղող կազմակերպութիւն մը արձանագրած է մամուլին նկատմամբ ճնշման 61 դէպք եւ զրպարտութեան վերաբերող 29 նոր դատական գործ։ Անոնցմէ 15–ը ներկայացուած էին պետական մարմիններու կամ գործող եւ նախկին պաշտօնատարներու կողմէ։

Այս թիւերը, անշուշտ, չեն նշանակեր, որ ամէն դատական գործ անպայման քաղաքական բնոյթ ունի, կամ թէ ամէն պետական պաշտօնատար չարաչահումի կը դիմէ։ Սակայն ընդհանուր պատկերը մտահոգիչ է։ Օրէնքը կրնայ թուղթի վրայ բոլորին համար նոյնը ըլլալ, բայց գործնականին մէջ՝ բոլորովին տարբեր կերպով կիրարկուի։

Օրինակ՝ զրպարտութեան մասին օրէնքը կրնայ ծառայել մարդոց համբաւը պաշտպանելու նպատակին։ Սակայն եթէ անոր միջոցով լրագրողները շարունակաբար դատարաններ քաշուին, նոյն օրէնքը կրնայ նաեւ վերածուիլ լռեցնելու միջոցի։ Լրագրողը կրնայ սկսիլ հարց տալ ինքն իրեն՝ արժէ՞ հետաքննել ազդեցիկ պաշտօնատար մը, եթէ հետեւանքը տարիներ տեւող դատական քաջշուք եւ ծանր ծախսեր պիտի ըլլան։

Նոյնը կը վերաբերի պետական հսկողութեան։ Անիկա որոշ պարագաներու կրնայ անհրաժեշտ ըլլալ հանրային անվտանգութեան ապահովման համար, սակայն միաժամանակ կրնայ քաղաքացիներուն մէջ վախի մթնոլորտ ստեղծել՝ զանոնք ետ պահելով բողոքելէ, կազմակերպուելէ կամ ազատօրէն արտայայտուելէ։

Նախնական կալանքն ալ ծանր յանցագործութիւններու կամ բացառիկ պարագաներու ընթացքին կրնայ անհրաժեշտ միջոց մը ըլլալ։ Սակայն երբ անիկա չափազանց երկար կը տեւէ կամ չափազանց լայն կերպով կը կիրարկուի, կրնայ փաստացի պատիժի վերածուիլ՝ դեռ անձին մեղաւորութիւնը չհաստատուած։

Այլ խօսքով՝ իշխանութեան որեւէ գործողութեան «օրինական» ձեւակերպում տալը զայն ինքնաբերաբար ժողովրդավարական չի դարձներ։ Ժողովրդավարական օրինականութիւնը կը պահանջէ նաեւ արդար դատաքննութիւն, համաչափութիւն, հաւասար վերաբերմունք եւ իշխանութենէն անկախ վերահսկողութիւն։

Միացեալ Նահանգներն ալ զերծ չեն այս վտանգէն։ Վերջին տարիներուն այնտեղ եւս լուրջ բանավէճ ծաւալած է այն հարցին շուրջ, թէ գործադիր իշխանութիւնը որքան հեռու կրնայ երթալ՝ փորձելով չրջանցել Քոնկրէսի սահմանած սահմանափակումները, դատական վերահսկողութիւնը կամ անհատական իրաւունքներու պաշտպանութիւնը։

Ամերիկեան փաստաբաններու ընկերակցութիւնը 2025–ի սկիզբը զգուշացուցած էր շարք մը քայլերու մասին, զորս օրէնքի գերակայութեան համար վտանգաւոր նկատած էր։ Անոնց շարքին էին Քոնկրէսի ստեղծած որոշ կառոյցներ առանց անոր համաձայնութեան լուծարելու փորձերը, ինչպէս նաեւ պետական պաշտօնեաներու նկատմամբ ձեռնարկուած այնպիսի քայլեր, որոնք կրնային չրջանցել անոնց օրէնքով երաշխաւորուած պաշտպանութիւնը։

Ամերիկեան սահմանադրական ընկերակցութիւնն ալ քննադատած է ներգաղթի ոլորտին մէջ այնպիսի միջոցներու գործածութիւնը, որոնք կրնան սահմանափակել արդար լսումի կամ դատական վերանայման իրաւունքը։ Նման մտահոգութիւններ արտայայտուած են նաեւ համալսարաններու եւ իրաւաբանական ընկերութիւններու նկատմամբ քաղաքական ճնշումներու առնչութեամբ։

Բնական է, որ մարդիկ անհամաձայն ըլլան կառավարութեան վարած

Օրէնքը... Ծար. կարդալ էջ 8

Վաստակաշատ ՀՄԸՄ-ականներ Եղբայր Արմէն Կէտիկեան 1994-ից Ծառայութեան եւ 2018-ից Արժանեաց Ծքանշանակիր

1.- Ե՞րբ եւ ինչպէ՞ս մուտք գործեցիք ՀՄԸՄ-ի շարքերը։

Ծնած եմ 1944–ին Հալէպ, Սուրիա։ Փոքր տարիքէս՝ Հազիւ 3 կամ 4 տարեկան, ծնողքս զիս արձանագրեց ՀՄԸՄ–ի Գայլիկութեան շարքերուն։ Աւելի ուշ յստակ կը յիշեմ գայլիկական հաւաքներս, փոխվեցակապետի կամ վեցակապետի համար տուած քննութիւններս, կը յիշեմ նաեւ մեր խմբապետներէն եղբ․ Վահէ Թիւթիւնճեանը եւ եղբայր Տիգրան Ժամկոչեանը եւ անոնց հետ կապուած յիշատակներս։ Օրին մեծ թիւով գայլիկներ Գայլիկութենէն Սկաուտական շարքերը անցան, եւ կազմուեցաւ Սկաուտական «Զի» խումբը, խմբապետական կազմ ունենալով եղբայրներ՝ Անդրանիկ Աւընեանն ու Անդրանիկ Սիւլիւքճեանը։ Աւելի ուշ գիտելիքներու պաշարս աւելնալով, ստացայ «Առաջնորդ»ի աստիճան։ Երբ նոր գայլիկներու փոխանցում պիտի ըլլար, Սկաուտական նոր «Աքլոր» խումբը հիմնուեցաւ, որուն փոխ խմբապետի պաշտօնը ինծի վստահուեցաւ։ Այդ տարիներուն նաեւ փորձած եմ մաս կազմել ՀՄԸՄ–ի փողերախումբին, ինչպէս նաեւ կողովագնդակի (պասքէթպոլի) խումբին։

1961–ին սուրիահայութեան եւ մասնաւորապէս Հալէպի մեր կազմակերպութիւններուն հանդէպ եղած հալածանքներուն որպէս արդիւնք, ստիպուեցանք ընտանեօք ձգել Հալէպը եւ հաստատուիլ Լիբանան, որմէ ետք՝ 1968–ին հաստատուեցայ Թորոնթօ, Գանատա։

2.– Կրնա՞ք ներկայացնել դրուագ մը, զոր կը յիշէք այդ օրերէն։

Սկաուտական կեանքիս ընթացքին ունեցայ շատ յիշատակներ, սակայն դրուագ ներկայացնելէ աւելի կ’ուզեմ յիշատակել այն արժէքաւոր ՀՄԸՄ–ական քոյրերն ու եղբայրները, որոնց հետ ծանօթացայ, ընկերացայ եւ շատ բան սորվեցայ․

Պատիւը ունեցայ ճանչնալու եւ իրենց հետ քաղցր յիշատակներ ունենալու, միութեան հիմնադիր անդամներէն Տիգրան Քհն. Խոյեանին, մեր Կեդրոնական առաջին վարչութեան ատենապետ նահատակ եղբ․ Վարդգէս Տէր Կաւապետեանին, որ յաճախ կ’այցելէր Գանատա եւ կը մասնակցէր Շրջանային վարչութեան լիազումար ժողովներուն․ եղբայրներ՝ Դանիէլ Դանիէլեանին, Լուտեր Մասպանճեանին, Միսաք Արզումանեանին, Գառնիկ Մկրտիչեանին, Միհրան Շիմշիրեանին, Գարլոս Սեֆէրեանին եւ շատ շատերու։

3.– Ի՞նչ պաշտօններ վարած էք միութեան մէջ։

1974–ին առաջին անգամ ՀՄԸՄ Թորոնթոյի անդամական ժողովին կողմէ ընտրուեցայ վարչական անդամ եւ ստանձնեցի ատենադպրութեան պաշտօնը։ Տարիներու ընթացքին զանազան աշխատանքներու մասնակցութիւնս բերած եմ, որպէս վարչական անդամ, ատենապետ, Մարզական յանձնախումբի ներկայացուցիչ, Սկաուտական Խորհուրդի ատենապետ եւ այլն։

Առաջին անգամ ընտրուած եմ Գանատայի Շրջանայինի վարչական 1980–81 տարեշրջանին։ Երկար տարիներ մաս կազմած եմ Շրջանային վարչական կազմերուն, որպէս ատենադպիր։ Մասնակցած եմ Գանատայի Շրջանային ներկայացուցչական բազմաթիւ ժողովներու, ինչպէս նաեւ 1983–էն սկսեալ ՀՄԸՄ–ի եօթը Պատգամաւորական ժողովներու եւ չորս Միջ–Դիւանային խորհրդաժողովներու։

ՀՄԸՄ–ի Պատգամաւորական 9–րդ ժողովին, 2007–ին, Ծաղկածոր, ընտրուեցայ Կեդրոնական վարչութեան անդամ, 4 տարուան ժամանակաշրջանով, եւ 10–րդ Պատգամաւորական ժողովին, 2011–ին, դարձեալ Ծաղկածոր, վերընտրուեցայ Կեդրոնական վարչութեան անդամ, նոյնպէս 4 տարուան ժամանակաշրջանով։

Իմ միութեանական տարիներու աշխատանքներուս որպէս զնահատանք, 1994–ին Գանատայի Շրջանային վարչութեան կողմէ պարգեւատրուեցայ ՀՄԸՄ–ի Ծառայութեան շքանշանով, իսկ 2018–ին ՀՄԸՄ–ի Կեդրոնական վարչութեան կողմէ ստացայ ՀՄԸՄ–ի Արժանեաց շքանշանը։

4.– Ի՞նչ են ձեր թելադրանքներն ու մաղթանքները ներկայ ՀՄԸՄ–ականներուն։

ՀՄԸՄ–ը հայեցի դաստիարակութեան, ազգասիրութեան, հայրենասիրութեան, մարդասիրութեան ԴՊՐՈՅ է․ կարգացէք մեր Սկաուտական շարքերու Գայլիկի Վոհմակի օրէնքը, Արիին եւ Արենոյչին Խոստումը եւ դաւանանքը եւ երէց Սկաուտին եւ Պարմանուհիին Երգումը, ինչպէս նաեւ Մարգիկին խոստումը եւ կը համոզուիք, թէ որքա՛ն կարեւոր կազմակերպութիւն է ՀՄԸՄ–ը եւ ի՛նչ մեծ դեր կը խաղայ մեր ժողովուրդի կեանքին մէջ։

Իմ մաղթանքս է, որ մեր հայ ծնողները առանց վարանելու յանձնեն իրենց զաւակները ՀՄԸՄ–ին, որովհետեւ ես աչքերովս տեսած եմ, թէ ինչպէ՛ս նախկին մարզիկներ եւ սկաուտներ իրենց զաւակները կը բերեն եւ կ’արձանագրեն ՀՄԸՄ–ի շարքերուն, վստահելով անոր հայկական տաքուկ եւ ապահով մթնոլորտին։

Հարցազրոյցը վարեց ՀՈՒՐԻՆԱՆ

Տարածեցէք ձեր «Բորիպոն»ը

Հայութեան հոգին ըստ Մաղաքիա Վրդ. Օրմանեանի

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐՏԱԿԵԴՐՈՆՈՒԹԻՒՆ

Օրմանեան վարդապետ համոզուած է, թէ հայու–թեան անդամները «անհատական իրաւանց խստիւ նա–խանձախնդիր» էին եւ են։ Եւ հոսկէ կու գայ հայութեան «կեդրոնացուցիչ վարչութիւն»ներու դէմ նշկահելը։ Եւ ընդունակութիւնը՝ «արտակեդրոնական» վարչա–ձեւին (արդէն ժամանակէ մը ասդին՝ ասոր համարժէք կը գործածուի՝ «ապակեդրոնական» եզրը)։ Ըստ իրեն, հայութեան կարգ մը «թերութիւններ»ը, եւ անոնց մէջ՝ անմիաբանութիւնը մանաւանդ, իրենց «արդարացում»ը կը գտնեն հայութեան «արտակեդրոնական» հակումին մէջ։ Հայութեան անմիաբանութիւնը «բնածին» էջը, այլ «արտակեդրոնական դրութեան հակամիտութիւն»։ Այս պատճառով ալ, հայութիւնը «իրեն համար այնպիսի վարչական ձեւեր եւ մատակարարութեան ոճեր փնտոեց եւ պատրաստեց, որոց վրայ ամէնէն թեթեւ ակնարկ մը՝ անմիջապէս կը համոզէ, թէ այս ժողովուրդը, որ այդ ճամբաներով ապրեցաւ կամ կ’ապրի, չկրնար ընդունակ ըլլալ կեդրոնական ոճոյն»։

Միջնադարու հայութեան յատկութիւններուն մա–սին խօսած ատեն՝ միաբանութիւնն ալ ցոյց տուած է իբր անոնցմէ մէկը, տեսանք։ Սակայն անցեալի պատմու–թեան իր ընթերցումը՝ այն միաբանութիւնը առհասարակ հասկցած է իբրեւ ապակեդրոն հատուածներուն սեփա–կան ազգութեան ընդհանուր գգացում եւ գիտակցու–թիւն, որ «իրական» միութեան մը չէ վերածուած։ Երբ կեդրոնական մական եղած է՝ միաբանութիւնը մտածելի չէր։ Իսկ երբ կեդրոնական մական չէ եղած՝ թոհուբոհը, ապա նաեւ հայութեան գլխուն եկած փորձանքները թոյլ չեն տուած միաբանութիւնը ընդհանուր գիտակցութեան եւ ներգործական գործունէութեան վերածելու։ Անի–կա թէպէտ չէ վերածուած այնպիսի գիտակցութեան եւ գործունէութեան, բայց միջնադարեան Հայաստանի մէջ «կրաւորական եւ տոկուն միութիւն մը կայր», գրած է։ Վարդապետը այս «կրաւորական եւ տոկուն միութիւն» միտքը կապած է պատկերի մը, որ սա է. «ոչնչացնող հե–ղեղաց մէջ թաւալելով՝ անեզր ովկիանին անդնդոց մէջ չտուգանելու համար»։ Պատկերը կը յիշեցնէ նաւ մը, որ կը թաւալի ովկիանին անդունդներուն մէջ։ Եւ որքան ալ անոր նաւապետը ջանք թափէ ղեկավարելու ընթաց–քը՝ ենթակայ է ալիքներու բազմահոլով բարձրացումնե–րուն եւ յաճախադէպ անդունդներն ի վար սահումնե–րուն։ Սոյն կացութեան մէջ, հայութեան նաւը չէ խոր–տակուած, այլ իր համբերութեան մէջ մնացած է տոկուն։ «Ոչնչացնող հեղեղաց մէջ» թաւալող նաւը՝ հայութեան անխորտակ համբերութեան նաւն էր։ «կրաւորական եւ տոկուն» միութեան յաջորդած էր «իմացական միութեան

եւ առաքինական եւ ըղձական միութեան ժամանակը», զոր Օրմանեան տեսած է զինք կանխած երկու դարերուն մէջ։ Գրած է. «Քառասուն դարուց կեանք մը ունի հա–յութիւնը, բախտին ամէն արկածները կրեց, բայց չկոր–ծանեցաւ, չվախճանեցաւ, եւ յոյսն մեր հաստատուն է՝ թէ անմահ պիտի պահէ Աստուած մեր հայութիւնը աստ–եացս յաւիտենին մէջ», այսինքն՝ այս աշխարհի վրայ հայութիւնը պիտի գոյատեւէ ընդմիշտ, կամ աւետարա–նին բացատրութեամբ՝ մինչեւ վախճանը այս աշխար–հի։ Սակայն, ըստ իրեն, սկսեալ, այլեւս անբաւարար է հայութեան «իմացական», «առաքինական» եւ «ըղձա–կան» միութիւնը։ Անոր մէջ հաստատուած բաժանումնե–րը պէտք է վերնան («բաժանեալ եմք հայքս եկեղեցեաւ, բաժանեալ եմք ազգաւ, բաժանեալ եմք տեղեաւ, բաժան–եալ եմք պետութեամբ, բաժանեալ եմք լեզուաւ, բաժան–եալ եմք իշխանութեամբ...»)։ Անոնց վերացման համար, արդէն ոչ փառք ընդունող եւ ոչ ալ յիշուող «նախնիք»՝ նման «բարձրաբերձ շինուածոյ մը հիմ եղող կոշտ քա–րերու», հայութեան հանդէպ հաւատարմութեան իրենց գործերը կատարած են, ոմանք ալ անոր «չէնքին ներքին որմերը» բարձրացնելու սկսած, եւ հնչեցուցած «միու–թեան ձայնը»։ Այն ձայնը կը պահանջէ հայութեան «իրական» միութիւնը։

Այստեղ քանի մը խօսք՝ վարդապետին «իրական» միութեան հասկացողութեան մասին։

«Իմացական», «առաքինական» եւ «ըղձական» միութիւնը՝ «առաջին աստիճանն էր ներգործական գոր–ծունէութեան»։ Ատիկա այլեւս կարելի չէր «բաւական» սեպել։ Ժամանակները յառաջացած են եւ փոխուած։ Հա–յութիւնը կ’ապրի «լուսաւոր եւ քաղաքական դարու» մը մէջ։ Ուստի՝ իրմէ կը պահանջուի «իրական եւ զգա–լի, գործնական եւ հիմնական, վարչական եւ տեղական» միութիւն մը։

Միութեան պահանջքը չի վերաբերիր «բռնական» միութեան, այսինքն՝ միութեան մը, որ կ’ուզէ ջնջել անհատներուն տարբերութիւնը թէ՛ տեղով, թէ՛ քնակու–թեամբ, թէ՛ սովորութեամբ, թէ՛ կարծիքներով, թէ՛ եկե–ղեցիով եւայլն։ Ինք խորհած է, թէ հայութեան միութեան համար՝ ոչ ամենայն ինչ որ ի շինութիւն է եւ ի շահ»։ Թէ «կան կէտեր», ուր իւրաքանչիւր անհատի ազատութեան սկզբունքը պէտք է յարգուի։ Ապա, աւելցուցած է, թէ ազատութեան սկզբունքը բացարձակ պէտք չէ ըլլայ, եւ գտնուի «առաւել մեծ եւ ընդհանուր բարւոյ մը» գաղափարին ներքեւ, այլ խօսքով՝ պիտի գիտնայ ընդ–հանրական օգուտին համար՝ նոյնիսկ զոհել ինքզինք։ Ընդհանրական բարիին համար ներգործական գործու–նէութիւնը՝ «օծութիւն» մըն է, որ կը դարմանէ բոլոր

բաժանումները (այս «օծութիւն» բառը կը թելադրէ, որ այնպիսի գործունէութիւն մը Աստուածահաճոյ է)։

Գրած է. «Նոր չէ հայերուն՝ հայութեան համար աշխատիլը»։ Ընդհանրութեան համար այս գործունէ–ութիւնը՝ միաբանութեան նշան էր։ Միաբանութիւն մը՝ որ մերժեց «կեդրոնական վարչութեան ձեւ»ը, երբ անի–կա «այս կամ այն կերպով Հայաստանի մէջ հաստատել կ’ուզուէր»։ Հայութեան հոգին կ’ապստամբէր կեդրո–նաձիգ իշխանութեան մը մականին ենթարկելու բոլոր փորձերուն դէմ, որովհետեւ այն փորձերը պարզապէս «յարմար» չէին իրեն։ «Պակաս չեղան եւ չեն դէպքեր, յորս կեդրոնական եւ կեդրոնացուցիչ հոգւոյ օգուտնե–րը ակներեւ էին եւ են, բայց հայութիւնն նաեւ օգուտէն հրաժարեցաւ», ու այսպիսով՝ կարծես իր հոգիին «բնա–կան դրդմանց հպատակեցաւ»։

Ըստ իրեն, Ազգային Սահմանադրութիւնը, որ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան կողմէ ընդունուեցաւ 1860–ին եւ Օսմանեան իշխանութեան կողմէ վաւերացուեցաւ 1863–ին, հայութեան հոգիին համար «նորագիւտ ինչ» մը չէր, այլ դարաւոր ձգտումի մը իրացումը։ Հայութեան հոգին դարերու ընթացքին զայն կ’ըղձար «ինչպէս նուրբ օդը կը ձգտի ի բարձր, կամ ինչպէս՝ ծանրը կը դիմէ ի ստոր»։ Ազգային Սահմանադրութեամբ հայութեան հո–գին հասաւ իր ըղձանքի արդիւնքին, եւ «դժուարին գոր–ծոց թեւակոխելու կարողութիւն ունեցաւ»…

ԳԱՌՆԻԿ Ա. Բ. Գ. (Ծարունակելի 3)

Սփիւռքի Ազգային Զօրաշարժի խորհրդածողովը գործարկած է իր նոր կայքէջը

Սփիւռքի Ազգային Զօրաշարժի խորհրդածողովը գործարկած է իր նոր կայ–քէջը՝ spyurkconference.org, որ մէկտեղուած ձեւով կը ներկայացնէ խորհրդածողովի աշխատանքները, քննարկումները, ելույթները, յայտարարութիւնները եւ յաջորդող նախաձեռնութիւնները։

Խորհրդածողովը տեղի ունեցած էր Փարիզի մէջ, 11–12 ապրիլ 2026–ին՝ Հա–յաստանէն, Արցախէն եւ Սփիւռքի 26 երկիրներէ ժամանած աւելի քան 150 մտա–ւորականներու, քաղաքական, հանրային եւ համայնքային գործիչներու մաս–նակցութեամբ։ Յուլիսին նաեւ տեղի ունեցած էր առցանց ժողով՝ շարունակելու համար Սփիւռքի ապագային, կազմակերպման եւ համահայկական ներուժի օգտա–գործման վերաբերող քննարկումները։

Նոր կայքէջին մէջ տեղ գտած են խորհրդածողովի օրակարգը, ելույթները, կլոր սեղաններու քննարկումներուն համառօտագիրերը, յայտարարութիւնները, մամուլի արձագանգները եւ յաջորդող աշխատանքներուն վերաբերող նիւթեր։ Կազմակերպիչները յատուկ կարեւորութիւն կու տան կլոր սեղաններու համառօ–տագիրերուն, որոնք նպատակ ունին տարբեր շրջանակներու եւ մասնագէտներու տեսակէտներն ու առաջարկները համախմբելու եւ զանոնք հետագայ աշխատանքի համար համակարգուած քաղաքական ու ռազմավարական ուղղութիւններու վե–րածելու։

Խորհրդածողովին ընթացքին գումարուած չորս կլոր սեղանները քննեցին հետեւեալ նիւթերը (բոլորին համառօտագիրերը՝ այստեղ)․

- Սփիւռքի ռազմավարական դերը ազգային հիմնախնդիրներու լուծման մէջ. Ո՞րն է Սփիւռքի քաղաքական օրակարգը
- Ազգային արժէքներու եւ Հայ եկեղեցւոյ կարեւորութիւնը՝ Սփիւռքի մէջ հայկական ինքնութեան պահպանման համար. Նոր իրավիճակի մարտահրաւէրներ
- Հայաստան–Սփիւռք յարաբերութիւններու հիմնահարցեր եւ հորիզոններ
- Սփիւռքի զօրաշարժ եւ վերաշխուժացում յանուն համազգային նպատակ–ներու

Խորհրդածողովի Համադրող Կազմը կը շեշտէ, որ Սփիւռքի ապագայի ձե–ւաւորումը կը պահանջէ կազմակերպուած երկխօսութիւն, ազգային առաջնա–հերթութիւններու շուրջ համախոհութիւն եւ այդ համախոհութիւնը գործնական աշխատանքի վերածելու կարողութիւն։ Նոր կայքէջը կը նախատեսուի զարգացնել իբրեւ այդ ուղղութեամբ հրապարակումներու, քննարկումներու եւ համագործակ–ցութեան հարթակ։

Քրիստափոր… Սկիզբը կարդալ էջ 4

Հայ ժողովուրդը հրաժարուի իր ազգային պահանջներից, դա չի կանխի նոր սպառնա–լիքները։ «Երբ կան հիմնական պատճառներ, «առիթ» կամ «պատրուակ» երբեք չեն պակասի»։ Այս միտքը յատկապէս արդիական է այսօր, երբ հասարակութեանը փորձում են համոզել, որ զիջումները կարող են ապահովել խաղաղութիւն։ Սակայն Միքայէլեա–նի տրամաբանութեամբ նման մօտեցումը հիմնուած է իրականութեան սխալ ըմբռնման վրայ։

Այս իրավիճակում Քրիստափորի «Յարատեւ կռուի» գաղափարը ստանում է նոր նշանակութիւն։ Այն չի սահմանափակում գինուած պայքարով, այլ ներառում է բոլոր այն միջոցները, որոնց միջոցով կարելի է պաշտպանել ազգային շահերը։ Դա կարող է լինել՝ դիւանագիտական գործունէութիւն, միջազգային հարթակներում պայքար, մշա–կութային ինքնութեան պահպանում, տնտեսական ամրապնդում։ Սակայն այս ամէնի հիմքում պէտք է լինի նոյն սկզբունքը՝ չհրաժարուել պայքարից եւ չհաշտուել պար–տութեան հետ։

Հայկական հանրութիւնը եւ քաղաքական դաշտը պէտք է հասկանան վերջապէս, որ Հայաստանի պետականութեան եւ ինքնիշխանութեան պահպանումը հնարաւոր չէ առանց քրիստափորեան մտածողութեան։ Միքայէլեանի տեսութիւնները ցոյց են տա–լիս, որ իրական անվտանգութիւնը եւ պետութեան ուժը հնարաւոր է ապահովել միայն այն դէպքում, երբ կայ հաստատակամ կամք եւ պատրաստակամութիւն՝ պաշտպանելու ազգային շահերը, պահպանելու պետականութիւնը եւ ապահովելու ժողովրդի անվ–տանգութիւնն ու զարգացումը։

Այսպիսով, Քրիստափոր Միքայէլեանի գաղափարները ներկայացնում են ոչ միայն պատմական վերլուծութիւն, այլեւ՝ քաղաքական ուղեցոյց։ Դրանք մեզ սովո–րեցնում են՝ տարբերել իրական պատճառները մակերեսային երեւոյթներից, չտրուել ամբոխային մտածողութեանը եւ հասկանալ պայքարի անհրաժեշտութիւնը։ Նրա «Ամբոխային տրամաբանութեան» եւ «Յարատեւ կռուի» տեսութիւնները մնում են արդիական նաեւ այսօր՝ որպէս գործիքներ, որոնց միջոցով կարելի է գնահատել մեր իրականութիւնը եւ ընտրել ճիշդ ուղին։

Այդ ուղին, ինչպէս ցոյց է տալիս նրա ամբողջ մտածողութիւնը, չի կարող լինել յանձնուողականութեան եւ յարմարուողականութեան ճանապարհ։ Այն պահանջում է գիտակցում, կազմակերպուած եւ երկարատեւ պայքար՝ ուղղուած ազգային շահե–րի պաշտպանութեանը։ Միայն այդ կերպ հնարաւոր կը լինի ապահովել Հայաստանի պետականութեան ամրապնդումը, հայ ժողովրդի ազատ եւ անկախ գոյութիւնն ու ստեղծել այն պայմանները, որոնցում հնարաւոր կը լինի իրական զարգացում եւ անվ–տանգութիւն։ Եւ որքան էլ դժուար լինի Քրիստափորի ուրուագծած ճանապարհը, այն մնում է միակ իրատեսականը, որովհետեւ հիմնուած է ոչ թէ ցանկութիւնների, այլ պատմութեան օրէնքների վրայ։

ԱՐԱՄ ԾԱՀԱԶԱՐԵԱՆ, «Դրօշակ» թիւ 3 2026թ.

Armenian flag raised in Kars: teen Mher Gharibyan wins MMA championship

YEREVAN — Armenian teenager Mher Gharibyan, who took first place at an international mixed martial arts tournament in Kars, raised the Armenian tri-colour in a city that is part of Western Armenia.

The 16-year-old Gharibyan, who trains with the MY FIGHT club and represents Armenia, took first place in the 54/55-kilogram

weight division. He defeated his opponent from Georgia.

The event holds special significance as Gharibyan secured his victory in historic Kars, which was a key part of historic Armenia.

Gharibyan traveled to the tournament with the sponsorship of the “Tashir” Charitable Foundation and Samvel Karapetyan.

Dr. Armen Aprikian elected Fellow of Canadian Academy of Health Sciences

MONTREAL — Armenian-Canadian physician and surgeon-scientist Dr. Armen Aprikian has been elected a Fellow of the Canadian Academy of Health Sciences (CAHS) as part of its 2026 cohort, recognizing his contributions to cancer care, research and medical leadership in Canada.

Dr. Aprikian is Professor of Surgery and Oncology at McGill University and Chief of Oncology at the McGill University Health Centre (MUHC) and the Cedars Cancer Centre. A leading specialist in urologic oncology, his research focuses on prostate cancer, health economics and improving the quality of care for patients with urologic malignancies.

He is among six MUHC physicians elected to the CAHS Fellowship this year, alongside Drs. Liane Feldman, Edward Fon, Momar Ndao, Lorenzo Ferri

and Michael Petrides.

The Canadian Academy of Health Sciences brings together leading health and biomedical researchers and scholars from across Canada. Election to the Fellowship is considered one of the country’s highest honours in the health sciences, recognizing individuals who have demonstrated significant leadership, innovation and service in advancing the health and well-being of Canadians.

Anti-Armenian hate material distributed near Elementary School in California

GLENDALE—The Armenian National Committee of America Glendale Chapter strongly condemned the anti-Armenian hate material distributed in recent days throughout the residential neighbourhood surrounding Glenoaks Elementary School.

The chapter is in contact with Glendale Unified School District officials and the Glendale Police Department to ensure that the incident is fully investigated and that those responsible are identified and held accountable.

The material was designed to resemble a one-hundred-dollar bill and folded so that it would appear to be dropped currency, inviting residents and children to pick it up from sidewalks and lawns. When unfolded, the reverse displays the word “STUPIDIANS” in the colors of the Armenian flag, along with the message “THIS IS AMERICA NOT STUPID ARMENIA.”

The timing and location are particularly troubling. This week, Glenoaks Elementary launched the nation’s first Western Armenian Dual Language Immersion Program, a historic

milestone for the Armenian American community and for the preservation of Western Armenian language and culture for future generations.

“Our community worked for years to make the Western Armenian Dual Language Immersion Program a reality, and this week we should be celebrating what that means for our children and future generations,” said ANCA Glendale Chair Lucy Petrosian.

“Instead, families are finding hateful material scattered in the very neighborhood where these children walk to school. Our children deserve to learn their language, celebrate their heritage and feel safe doing so. We expect this incident to be taken seriously, fully investigated, and those responsible held accountable,” Petrosian added.

ANC Glendale notes that this incident is the latest in a series of acts directed at Armenians in Glendale and across the region. In recent years, hate flyers have been posted at Armenian churches and community institutions, and Armenian schools have been vandalized.

Pashinyan meets with Aliyev

BISHKEK — Prime Minister Nikol Pashinyan on August 31 held separate meetings with the leaders of Azerbaijan and India on the margins of the Shanghai Cooperation Organization summit being held in Bishkek, Kyrgyzstan. As previously reported, Pashinyan will meet with President Vladimir Putin of Russia on the morrow.

According to a statement from the prime minister’s office, Pashinyan’s meeting with President Ilham Aliyev of Azerbaijan focused on implementing the so-called Trump Route for International Peace and Prosperity. The two leaders also pledged to continue talks regarding a final peace agreement between Armenia and Azerbaijan.

Pashinian and Aliyev reportedly stressed the importance of projects related to transport connectivity in the region that emanate from the framework of the TRIPP initiative.

The two leaders also emphasized the role of their respective state commissions on the delimit-

ation of the Armenian-Azerbaijani border and the importance of continuing their work in line with agreements reached between the two countries.

“Prime Minister Nikol Pashinyan and President Ilham Aliyev agreed, through direct bilateral engagement, to continue the steps to further consolidate lasting peace, advance the normalization of interstate relations, and strengthen connectivity,” the statement said.

Both sides highlighted the export of Azerbaijani petroleum products to Armenia, the transit through Azerbaijan to Armenia of grain and other goods originating in third countries, and the establishment of trade relations between the two countries as “important practical manifestations of the dividends of peace.”

Pashinian and Aliyev also welcomed contacts between business communities of their two countries and discussed opportunities for expanding “mutually beneficial” economic, trade and energy cooperation.

Court punts case against Karekin II and bishops to Yerevan

ETCHMIADZINE — The judge presiding over the criminal case against Catholicos Karekin II and six other bishops decided to transfer the case to a court in Yerevan.

Judge Serzh Rushanyan of the First Instance Court of Armavir Province on August 28 insisted that he was not seeking to avoid hearing the case, but believed there was an issue of jurisdiction. The case, he said, must be heard in the jurisdiction where the alleged crime was committed.

The indictment does not specify where exactly the Catholicos decided to defrock Bishop Gevorg Saroyan.

Both the prosecution and defence objected to the decision.

“We disagree with the court’s decision because we believe that since the Catholicos of All Armenians directive was issued in the city of Etchmiadzin, the case should have been heard by this court. The judge did not share that view,” Ara Zohrabyan, a member of the Catholicos’ defence team, told

reporters.

“On the one hand, this also indicates that judges, in any case, understand that this is a problematic case. On the one hand, there is their conscience, and ultimately justice and truth; on the other hand, there is political pressure. In this regard, perhaps this is the path they have sought and found,” Zohrabyan continued.

The 29-year-old Rushanyan replaced another judge assigned to the criminal indictment against the Catholicos and others who on August 7 recused himself from the case citing conflict of interests.

Zoharabyan, an attorney on the Catholicos defence team, called the transfer of the case to Yerevan problematic.

“You remember that in the case of Archbishop Mikael Ajapahyan, they similarly forced the case to be heard in Yerevan, and in the end it turned out that there had been a violation of the jurisdictional rules, and the decision was overturned. In other words, they wasted all this time.

And now, hearing the case in Yerevan naturally carries the same risks,” Zohrabyan said.

He also expressed concern that the case could be assigned to judges whom the public does not trust. “In that case, naturally, we will have concerns about expecting justice,” he said.

Zohrabyan said that he and his team will wait to see who is assigned to the case and, accordingly, present their position.

“In any case, I see that judges, in one way or another, see a problem with hearing this case. On the one hand, that is positive, but on the other hand, it is negative, because if that awareness exists, then they could simply issue a fair judicial ruling,” the attorney said.

He added that the defence intends to file a motion to have the case dismissed at this stage.

The Catholicos and six other bishops did not attend the hearing on Friday. Karekin II and five of the other clergy attended the first hearing on

Continued on page E2

Russian sanctions continue to impact Armenian exports

YEREVAN — Armenia’s exports continued to fall significantly last month following unprecedented trade restrictions imposed by Russia, its main trading partner, according to official statistics.

Data released by the Armenian government’s Statistical Committee this week shows that they totaled \$594.3 million, down by about 16 percent from July 2025. The exports fell by roughly 20 percent year on year in June.

Citing another government agency, the Food Safety Inspectorate, the pro-opposition publication Yerevan.today reported earlier this month that the physical volume of Armenian fruits, vegetables and cut flowers shipped abroad shrunk by half in June and July.

In late May and early June, the Russian authorities blocked on sanitary grounds multimillion-dollar imports of these products as well as Armenian mineral water, fish and some alcoholic beverages. Moscow imposed the bans as it pressed Yerevan to quickly choose be-

tween continuing to seek membership of the European Union and remaining part of a Russian-led trade bloc.

The government scrambled to mitigate the impact of the Russian embargo by offering subsidies to farmers and agribusiness firms that manage to find new export markets. It also secured a European Commission pledge to open the EU’s tightly protected and regulated market to Armenian agricultural products. Many of their exporters say they cannot quickly switch to the EU market due to a lack of established business contacts, much higher transport costs and the bloc’s stringent food safety standards.

The sanctions are one of the reasons for a sharp drop in Russian-Armenian trade recorded in the first half of this year. Despite that decrease, Russia remained Armenia’s number one trading partner and export market, accounting for 27.5 percent of its external commerce. Armenia’s first-half exports to Russia and the EU stood at \$1.23 billion and \$516 million respectively, according to the Statistical Committee.

Prime Minister Nikol Pashinyan has downplayed the impact of the Russian bans on the Armenian economy, arguing that it continued to grow robustly this summer. He has also ruled out any reversal of his European integration policy.

Pashinyan announced that Yerevan will launch soon a “process” of making a formal EU membership bid. Senior Russian lawmakers warned that the move will lead to severe economic consequences for Armenia. Moscow earlier threatened to take other punitive measures such as a sharp rise in the price of Russian natural gas supplied to the South Caucasus country and curbs on Russian tourists visiting it.

The World Bank expressed last month concern at possible consequences of the measures already taken by Moscow.

“Should the [Russian] ban continue and widen without mitigation measures, the negative impacts could spill beyond trade and affect growth, prices and social conditions,” the bank said in a report.

(RFE/RL)

A Mari Usque Ad Mare

CANADA INVESTS OVER \$10 MILLION TO HELP BUSINESSES NAVIGATE IN RESPONSE TO US TARIFFS

In a recent press declaration made by Gregor Robertson, Minister of Housing and Infrastructure and Minister responsible for Pacific Economic Development Canada (PacifiCan), an announcement was made that the government will be strengthening the Regional Tariff Response Initiative with \$10-million of funding that will be used to help Lower Mainland businesses navigate trade disruptions and seize new business opportunities. This investment come as a response to the unjustified U.S. tariffs imposed upon Canadians.

Minister Robertson said: "Trade disruptions are threatening the industries that drive Canada's economy. That is why the Government of Canada is standing up for Canadian businesses and making investments that strengthen our supply chains, grow productivity, and open doors to new markets. By investing in B.C. businesses, we are protecting good jobs and strengthening Canada's long-term economic resilience."

"Small businesses and workers drive British Columbia's economy and strengthen communities across our province. As businesses adjust to unjustified tariffs, our government is investing in their success, protecting jobs, and creating opportunities for long-term growth. We will always stand with Canadian businesses and Canadian workers," said Jill McKnight, Minister of Veterans Affairs and Associate Minister of National Defence.

"Richmond's businesses have consistently demonstrated resilience, ingenuity, and entrepreneurial spirit. With support from this PacifiCan investment, they will be better positioned to overcome the challenges posed by unfair and illegal tariffs, continue innovating, and compete with confidence on the world stage. I remain committed to helping more businesses diversify, grow, and thrive" said, Parm Bains, MP for Steveston-Richmond East.

CANADA INVESTING IN AGRI-FOOD AUTOMATION AND INTELLIGENCE NETWORK

In a recent press briefing made by Mélanie Joly, Minister of Industry and Minister responsible for Canada Economic Development for Quebec Regions, accompanied by Corey Hogan, Parliamentary Secretary to the Minister of Energy and Natural Resources, a new \$50-million investment was announced in the Canadian Agri-Food Automation and Intelligence Network (CAAIN). This investment will be funded through the Strategic Response Fund, and will help combat rising food costs by ensuring Canadians have access to affordable and healthy food.

"Canadians deserve a food system that is strong, resilient and ready to meet the challenges of today and tomorrow. Through our investment in CAAIN, we are accelerating the commercialization and adoption of innovative agricultural technologies that improve productivity and strengthen food supply chains. Our government is taking decisive actions to enhance Canada's food security and support long-term affordability for Canadians," said Minister Joly.

Parliamentary Secretary Hogan said: "Canada's agri-food sector has a long history of innovation, and CAAIN reflects that strength. This investment will help farmers and food processors across Canada test and adopt new technologies that improve productivity and reduce costs. Through this national network, based in Edmonton, we're supporting the growth of a more resilient and competitive food system for Canadians."

ONTARIO OPENING 35 NEW AND EXPANDED SCHOOLS THIS SEPTEMBER

"As students head back to school, our focus is on giving every student the opportunity to succeed," said Paul Calandra, Minister of Education. "That means giving teachers the tools and resources they need, investing in modern schools, and making sure every dollar we invest in education is driving stronger student achievement."

In a recent press declaration an investment of over \$1-billion was announced by the the government of Ontario for opening over 18,000 new student spaces and over 1,100 licensed child care spaces in communities across the province. This investment is part of a boarder investment of \$30-billion that has been committed by the government over a 10 year period to keep expanding and renewing schools across the province.

"We are grateful for the capital investments the ministry has made over the past several years so we can build new schools and expand our existing facilities to accommodate growth in our region. Catholic education is thriving, and it is such a blessing to provide our students and staff with vibrant, modern facilities for learning and growth," said Kimberly Dixon Chief Executive Officer and Chief Education Officer, Simcoe Muskoka Catholic District School Board.

Deanna Boniello Principal, St. Vincent de Paul Catholic School said, "The next few weeks will be a hub of activity as we prepare to open our doors for the first day of school. We are all thrilled to help build this new community from the ground up."

ISHKHAN GHAZARIAN
Local Journalism Initiative Reporter

International Religious Freedom group voices concern over Karekin II trial

WASHINGTON — In preparation for its annual gathering, the International Religious Freedom Summit said it was "closely watching" the court proceedings related to the criminal case lodged against Catholicos Karekin II and six other high-ranking bishops of the Armenian Apostolic Church.

Just last week a second judge assigned to the matter refused to hear the case, instead effectively punting it to a Yerevan court citing nebulous jurisdiction issues. The first judge assigned to the case recused himself due to what he called "conflict of interest."

The IRF Summit, which is co-chaired by former Senator Sam Brownback of Kansas and Katrina Lantos Swett, President of the Lantos Foundation for

Human Rights, included Armenia on its religious persecution watch list of countries ahead of the February event.

"Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan has called for the Catholicos' resignation amidst unsupported accusations that the church has been secretly acting as a proxy for Russia and other foreign powers. The Catholicos, along with six church clerics, face up to two years in prison if convicted in the trial," the IRF Summit said in its monthly newsletter.

"As with many other cases of state persecution we've covered, this attack on the church's autonomy comes under the guise of national security. The Armenian Apostolic Church, which traces its roots to Armenia's

adoption of Christianity in 301 A.D. and claims millions of members, now faces what may be its most significant legal challenge yet from a government that has largely maintained the support of the European Union," the IRF Summit added.

"While the evidence points away from collusion with Russia, the church's sway represents a potential political threat for Pashinyan. The church has clashed with the government over Pashinyan's handling of peace talks with Azerbaijan and numerous other issues. The IRF Summit will be closely watching the resumption of the trial and encourages the Armenian government to adhere to the country's democratic principles," the IRF Summit concluded.

COURT...

continued from page E1

August 7. It was the first time in the history of independent Armenia that the head of the Armenian Apostolic Church appeared before a court.

Karekin II and six senior clergymen are accused of failing to comply with a judicial ruling. The Catholicos had removed Bishop Gevorg Saroyan, Primate of the Diocese of Masis, from his position, while a court ordered that the clergyman be reinstated.

The Mother See of Holy Etchmiadzin, however, did not reinstate Saroyan and instead defrocked him, arguing that such matters fall outside the jurisdic-

tion of the courts and that the ruling constituted interference in the autonomy of the Church.

The hearing took place days after Prime Minister Nikol Pashinyan told parliament that part of his government's five-year program was to pursue the campaign to depose the Catholicos and initiate church reforms. For the first time, Pashinyan cited Karekin II's and the Church's support for Artsakh as yet another impetus to unseat the pontiff.

The Supreme Spiritual Council of Etchmiadzin responded that neither the parliament nor the government had jurisdiction

over enacting church reforms. "The Government has neither the authority nor the constitutionally established competence to make the reform of the Church part of its program or, at its own discretion, impose any 'proposals' or demands upon the clergy," the Supreme Spiritual Council said in a statement issued on Wednesday.

The council headed by Karekin II again rejected Pashinyan's "blatantly false accusations" and accused him of "openly violating the country's Constitution and disregarding rights enshrined in international law."

If the court finds the senior clergymen guilty, they face a maximum sentence of two years in prison.

Ascenseur Elevator
Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4
RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

SOUJOUKH SHAWARMA

Ghadir Meat & Restaurant

Մեր ճաշարանին ներս կը սպասարկուին
միջին արեւելեան զանազան
ճաշատեսակներ, օրինակ՝ մենէիշ,
պանիրով պէտրէկ, սուճուխ շաուրմա,
հաւու եւ կովու միսով շաուրմա, հաւու եւ
կովու միսով խորոված, մսաշոթ, չի բօֆթէ,
լման հաւու խորոված, սուճուխ եւ այլ

ՀԱՍՅԷ՝
1848 Lawrence Avenue East
Scarborough, Ontario M1R 2Y4

ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝
(416) 750-7404 կամ (416) 750-7400

Ունինք նայել թարմ,
տապկուած եւ ածուխի
վրայ խորոված
ձուկի տեսակներ:

ANI BAKERY LTD

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապալադեան

Ուր կը գտնեք հայկական եւ արաբական լահմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ բնական չափերով: Լահմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջին համաձայն՝ միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թահինով հաց, պանիրով հաց եւ մենէիշ: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տխուր առիթներով:

Address: 25 Howden Road, Unit #2, Scarborough, Ontario M1R 3C3 | Phone: (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, կիրակի մինչեւ կեսօրէ ետք՝ ժամը 2:00 (Երկուշաբթի փակ)

Փորձեցէք եւ
գոհ պիտի մնաք

«ԲԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»-ի ԿՐԹԱԹՈՇԱԿ

PASDERMAJIAN FOUNDATION SCHOLARSHIP FONDATION PASDERMAJIAN BOURSE D'ÉTUDES

«Բաստրմաճեան Հիմնադրամ»-ի 2026-2027 ուսումնական տարեշրջանի համալսարանական կրթաթոշակի դիմումագրերը պիտի ընդունուին մինչեւ՝ 1 Նոյեմբեր 2026

Թեկնածուն պարտի ըլլալ՝

- Համալսարանական ուսանող՝ Պսակաւոր, Մագիստրոս կամ Դոկտորական աստիճանի:
- Յաջող իր ուսումնական արդիւնքներուն մէջ եւ գործունեայ տեղական եւ ի մասնաւորի հայկական կազմակերպութիւններէ եւ միութիւններէ ներս:
- Շրջանաւարտ՝ Մեծն Մոնթրէալի մէջ գործող հայկական երկրորդական վարժարանէ մը: Եթէ վարժարանը այդ ուսումնական տարեշրջանի ընթացքին երկրորդական 5րդ կարգ չունի, ուրեմն տուեալ վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտները՝ շրջանաւարտ կը նկատուին:

Բարեհաճեցէ՛ք 2026-2027 տարեշրջանի դիմումագրերը պատուիրել կապուելով հետեւեալ է-նամակի հասցէին՝ pasdermajian.scholarship@gmail.com

Նկատի պիտի առնուին միայն լրիւ ամբողջացած եւ է-նամակով ուղարկուած դիմումագրերը, պահանջուած փաստաթուղթերով :

CASSANDRA I.D.A. PHARMACY

ARMENIAN MEDICAL CENTRE
& PHARMACY

PHARMACISTS

SARKIS BALIAN, BScPhm, RPh
MARAL BALIAN, PharmD, RPh
VARTAN BALIAN, PharmD, RPh

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐ՝
ՊԱԼԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ՝
ՄԱՐԱԼ ՊԱԼԵԱՆ
ՎԱՐԴԱՆ ՊԱԼԵԱՆ

- Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական յատուկ տուփերու մէջ:
- Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն՝ անվճար
- Շաքարախտի քննութիւն
- Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն
- Տարեցներու 10% զեղչ
- Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները
- Walk-In Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան:

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաճախորդը:

Walk-in Clinic onsite: (416) 331-9111

հասցէ՝ 2040 Victoria Park Ave. (Victoria Park & Cassandra)
Toronto, Ontario M1R 1V2 Tel : (416) 449-2040 Fax: (416) 449-2048

HYBRID. POWERFUL. LUXURIOUS. 2025 NX 350H

Image shown for illustration only.

LEXUS | LEXUS GABRIEL ST-LAURENT

Starting from \$59,785*

3303, ch. de la Côte-de-Liesse, Saint-Laurent, QC H4N 3C2
514 747-7777, lexusgabrielstlaurent.ca

* Vehicle price reflects Manufacturer's Suggested Retail Price (MSRP) in Canadian dollars and includes delivery and destination charge of \$2,205.00, A/C charge of \$100.00, tire levy of \$22.50 and, if leased or financed - applicable RDPRM fee of up to \$48.40 and PPSA service fee of up to \$4.00 (varies by lease/loan/term/province), the luxury surcharge (if, and where applicable) that your selling dealer may apply to the final negotiated vehicle price, and dealer fees of up to \$695.00. GST, QST, insurance, and license are not included. Conditions apply. Contact Lexus Gabriel St-Laurent for more information.

ՄԻՐՏԷ ՄԻՐՏ ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

**ՀՕՄ-ի Գանադայի Շրջանային Վարչության Սիրտէ Սիրտ
Խմբակցության անդամակցելով, սատար կը հանդիսանաք՝**

- Գանադայի շրջանէն ներս հայկական կրթական հաստատութիւններու եւ ՀՕՄ-ի ամառնային ճամբարներու փարեկան յարկացումներուն
- ՀՕՄ-ի Գանադայի Շրջանային Վարչության կրթաթոշակներու եւ մրցանակներու յարկացումներուն
- ՀՕՄ-ի Գանադայի Շրջանի յարուկ կրթական ծրագիրներու օժանդակութեան

Սիրտէ Սիրտ Խմբակցության անդամ կարելի է ըլլալ, տարեկան դրուածամբ, նիւթապէս սատարելով՝ **\$100, \$200, \$300 կամ յաւելեալ գումարներու նուիրատուութեամբ**, որուն դիմաց պիտի ստանաք տուրքէ զերծ ստացագիր

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար՝
 ✉ ars-canada@bellnet.ca
 🌐 <https://ars-canada.ca/donations/>
 ☎ +1 514-333-1616

Fayçal El-Khoury

Député - Laval-Les-Îles

Bureau de circonscription
 674, PPlace Publique bureau 200
 450.689.4594 • faycal.el-khoury.c1@parl.gc.ca

<http://fel-khoury.liberal.ca/>

🐦 @F_Elkhoury
 📘 @elkhoury2015
 📷 @faycalelkhourymp

Disparition d’Edouard Balladur,
ancien Premier ministre français

UNE PERSONNALITÉ TRÈS DISCRÈTE SUR SON
ORIGINE ARMÉNIENNE

PARIS — «Édouard Balladur, Premier ministre de cohabitation sous François Mitterrand et candidat malheureux au Premier tour de la présidentielle en 1995 face à son ami de 30 ans, Jacques Chirac, qu’il avait trahi, est décédé à 97 ans ce lundi» indique «Libération».

«Le Monde» est plus nuancé en indiquant à propos d’Édouard Balladur, «Ancien secrétaire général de l’Élysée sous Georges Pompidou, négociateur des accords de Grenelle en 1968, chef du gouvernement de François Mitterrand en 1993, il avait échoué face à Jacques Chirac lors de la présidentielle de 1995. Personnage incontournable de la Ve République, il s’est éteint le 31 août, à 97 ans».

Mais très peu de journaux et autres médias indiquent qu’Edouard Balladur était d’origine arménienne... une origine il est vrai très peu indiqué, à commencer par le personnage politique qui a rarement évoqué l’origine arménienne de sa famille.

Edouard Balladur était né le 2 mai 1929 à Izmir (Turquie) dans une famille arménienne catholique, originaire du Nakhitchevan (Arménie).

Sur Wikipédia, à son propos, il est indiqué «Il est issu d’une famille smyrniote d’origine arménienne qui, en 1737, fuit le Nakhitchevan. Convertis par des missionnaires dominicains, les Balladur y étaient devenus des

catholiques romains, et les persécutions périodiques des perses, qui disputent alors le Nakhitchevan à l’Empire ottoman, expliquent l’arrivée de la famille à Smyrne (actuellement dénommée İzmir), où on ne recense plus les communautés européennes étrangères, qui prospèrent le plus souvent dans le négoce.

Tournant décisif dans la famille, en 1795, par édit du sultan Sélim III, les Balladur, qui appartiennent au groupe des «persans», ont rang de «sujets francs». La pratique est alors courante: le sultan, suivant son bon vouloir, accorde aux ambassades occidentales un certain nombre de «capitulations» («bérats» ou «barats»). Commerçant avec Livourne, Manchester, mais surtout Marseille, les Balladur sont des «barataires francs», ce qui facilitera leur demande de naturalisation française en 1926.

(...)

Fils cadet de Pierre Balladur (1879-1966), banquier, directeur de l’agence de la Banque ottomane à Smyrne, et d’Émilie Latour (1888-1959), Édouard Léon Raoul Balladur naît à Izmir, en Turquie, le 2 mai 1929, sans encore être français. Naturalisés français en 1932, ses parents se réfugient en France, à Marseille, en 1935, avec leurs six enfants, dans un appartement situé au 227 boulevard Chave. Tous leurs proches cousins les suivent».

(Armenews)

L’Iran appelle à accélérer le transit
à la frontière arménienne

TEHERAN — L’Iran a appelé à la levée des obstacles au commerce et au transit au poste frontière de Norduz, à la frontière avec l’Arménie. Le secrétaire du Conseil suprême des zones économiques franches et spéciales d’Iran, Hossein Forouzan, a fait cette annonce lors d’une visite au terminal, a rapporté l’agence de presse IRNA le 30 août.

Selon lui, la résolution des problèmes à ce poste frontière exige une surveillance constante et une coordination claire entre toutes les structures étatiques et de contrôle opérant à la frontière.

Hosseiné Forouzan a exhorté les services compétents à abandonner les décisions fragmentées afin de simplifier les procédures commerciales et de transit. Il a souligné que la réduction des temps d’arrêt du transport de marchandises et l’amélioration de l’efficacité des services douaniers sont directement liées au développement des exportations.

Selon le responsable, les obstacles existants doivent être

levés rapidement, sur la base d’une analyse d’experts. Il a également estimé nécessaire de développer les infrastructures et de simplifier les procédures douanières à Norduz afin d’exploiter plus efficacement le potentiel de transit de la région.

Le poste frontière de Norduz est situé dans la ville de Djoulfa, à proximité immédiate du fleuve Araxe. Il s’agit du seul tronçon terrestre de la frontière entre l’Iran et l’Arménie. Ce poste frontière revêt une importance stratégique pour les relations commerciales de l’Iran avec les pays de l’Union économique eurasienne.

La visite de H. Foruzan à Norduz a eu lieu le deuxième jour de son déplacement dans la zone économique franche d’Araxe. La veille, il avait rencontré des investisseurs et des représentants d’entreprises de la région et, en compagnie du gouverneur de la province d’Azerbaïdjan oriental, il avait participé aux cérémonies d’inauguration de 16 projets d’infrastructure et économiques.

(Armenews)

La TRIPP et le processus de paix au menu de la
rencontre entre Pachinian et Aliev

BICHKEK — En marge du sommet de l’Organisation de coopération de Shangai (OSC), qui débutait le lundi 31 août à Bichkek au Kirghizistan, le premier ministre arménien Nikol Pachinian a rencontré le président azerbaïdjanais Ilham Aliev avec lequel il a discuté des prochaines étapes en vue de le la mise en oeuvre du projet sous parrainage américain relatif de la Route Trump pour la paix et la prospérité internationales (TRIPP), cet axe éminemment stratégique devant relier l’Azerbaïdjan à son enclave du Nakhitchevan et au-delà à la Turquie via la province méridionale arménienne du Syounik, emblématique du processus de paix entre les deux pays ennemis du Sud Caucase dont les avancées étaient également à l’ordre du jour des discussions.

C’est la première fois que Pachinian rencontrait le dirigeant azerbaïdjanais depuis sa réélection au poste de premier ministre à la faveur de la victoire de son parti Contrat civil aux élections législatives arméniennes du 7 juin.

Pachinian avait axé sa campagne sur le processus de paix avec l’Azerbaïdjan, qu’il avait présenté comme finalisé ou presque depuis sa rencontre un peu plus d’un an auparavant avec Aliev le 8 août 2025 à la Maison Blanche, lors d’un sommet organisé par le président américain Donald Trump. Le plan de paix auquel avait donné lieu ce sommet était censé réconcilier les deux pays après trois décennies, au moins, de conflit autour du Nagorno-Karabagh, ce territoire arménien rebelle dont l’armée de Bakou, après avoir infligé une cinglante défaite aux forces arméniennes

Poutine marque l’anniversaire de Kotcharian et
l’appelle à la «résilience»

EREVAN — L’histoire se répète cruellement pour l’ancien président arménien Robert Kotcharian, qui marquait le 31 août son 72e anniversaire derrière les murs de la prison où il avait été envoyé le 25 août, soit trois semaines après la réélection de Nikol Pachinian au poste de premier ministre, tout comme huit ans auparavant, il avait dû souffler ses 64 bougies dans la prison où l’envoyait une justice en voie de transformation sous l’effet de la révolution de velours qui avait amené Pachinian au pouvoir en mai 2018. Et comme il y a huit ans, il a reçu un message de félicitations du président russe Vladimir Poutine qui lui souhaitait «force spirituelle et résilience». Le message était adressé aussi indirectement à Pachinian, qu’il devait rencontrer le lendemain à Bichkek, au Kirghizistan, en marge du sommet de sommet de l’Organisation de coopération de Shangai (OSC), sur fond de tensions accrues entre Moscou et Erevan. Mais comme huit ans auparavant, il est peu probable que le soutien de Poutine puisse influencer sur le sort de l’ex-président, que Pachinian s’est juré d’évincer de la scène politique, tout comme les autres opposants arméniens.

«La Russie n’a pas oublié votre contribution personnelle au développement de relations amicales et alliées entre nos pays», a indiqué Poutine dans son message à Kotcharian, selon une dépêche de l’agence de presse russe TASS, citant un poste d’un réseau social du Kremlin.

«Je vous souhaite très sincèrement une bonne santé, de

la force spirituelle et de la résilience face aux défis auxquels vous et votre famille êtes actuellement confrontés», ajoutait Poutine dans une allusion évidente à la récente arrestation de Kotcharian, de son fils et de plusieurs autres personnes qui lui sont liées.

Kotcharian, qui a été président de l’Arménie de 1998 à 2008 et qui dirige actuellement le deuxième bloc de l’opposition représenté dans le Parlement arménien, est placé en détention depuis une semaine sur les charges d’abus de pouvoirs officiels, de concussion à grande échelle, et de blanchiment d’argent. Il a rejeté ces accusations comme politiquement motivées. Son fils aîné, Sedrak Kocharian, a été aussi emprisonné sur les mêmes charges.

Les Kotcharian ont dénoncé des poursuites relevant de la persécution politique sur ordre direct de Pachinian.

Yuri Ushakov, le principal conseiller de Poutine en politique étrangère, a indiqué le 28 août que le dirigeant russe soulèverait la question des récentes arrestations de figures de l’opposition arménienne lorsqu’il rencontrera Pachinian en marge du sommet de OSC à Bichkek le 1er septembre.

Ushakov a aussi indiqué que Poutine appellerait une fois encore l’Arménie à régler ce que Moscou tient pour une contradiction entre ses aspirations à devenir membre de l’Union européenne et la poursuite de sa participation au sein de l’Union économique eurasiatique (UEE), un bloc commercial dirigé par la Russie très profitable économiquement pour Erevan.

dans la guerre de l’automne 2020, avait repris entièrement le contrôle fin septembre 2023, chassant vers l’Arménie l’ensemble de sa population arménienne indigène.

Moins de deux ans après donc, alors que son gouvernement déclarait classée la question du Karabagh, Pachinian s’engageait avec Aliev sur la voie d’un accord sur l’établissement de la paix et de relations inter-États entre l’Arménie et l’Azerbaïdjan dont le principe était accepté lors du sommet de la pai à Washington sous l’égide de Trump. Pachinian et Aliev avaient aussi signé une déclaration conjointe, sous le parrainage de Trump, concernant la mise en place de la TRIPP (Trump Route for International Peace and Prosperity).

Les cabinets des leaders arménien et azerbaïdjanais ont publié des communiqués d’une teneur identique sur les discussions, auxquels avaient assisté des hauts responsables des deux parties.

Selon le bureau du premier ministre arménien, Pachinian et Aliev auraient discuté des prochaines étapes pratiques de la mise en place de la TRIPP en soulignant l’importance des projets de connectivité dans le cadre de cette initiative.

Les deux leaders ont aussi souligné le rôle des commissions de leurs États respectifs dans la délimitation de la frontière arméno-azerbaïdjanaise et l’importance de la poursuite de leur travail découlant des accords conclus entre les deux pays.

«Le premier ministre Nikol Pachinian et

Suite à la page F2

«Nous continuons à insister sur le fait que l’Arménie ne saurait aspirer à une adhésion à l’UE tout en recevant dans le même temps les énormes profits de sa coopération dans le cadre de l’UEE», indique TASS, citant Ushakov, qui aurait ajouté : «Cette question doit être réglée d’une manière ou d’une autre, et le président et le premier ministre vont sans nul doute en discuter».

Poutine avait réitéré dans une conversation téléphonique du 27 juillet avec Pachinian ses appels à Erevan en vue de la tenue d’un referendum sur la question en Arménie «le plus vite possible». Pachinian s’en est tenu à la position selon laquelle l’Arménie n’organisera un tel vote qu’après seulement avoir fait acte officiel de candidature à l’UE, reçu une réponse et obtenu une feuille de route pour ce processus. Il a déclaré devant le Parlement le 24 août que son gouvernement allait lancer bientôt le «processus» en voie de soumettre à l’UE une demande de candidadture, sans fournir de date.

Le ministre russe des affaires étrangères Serguei Lavrov a critiqué cette position dans une interview publiée le 29 août, disant que cela «ne témoigne pas d’une grande confiance envers les électeurs arméniens ou le peuple arménien».

Moscou a commencé à exercer des pressions sur les autorités arméniennes pour qu’elles choisissent entre une intégration accrue à l’Europe et la persistance de liens économiques étroits avec la Russie

Suite à la page F2

avant de mettre ses menaces à exécution en frappant d’embargo des produits agricoles arméniens fin mai et début juin. Pachinian avait dénoncé ces restrictions visant les importations arméniennes durant son dernier entretien téléphonique avec Poutine. L’appel avait été à l’initiative de Pachinian, que Poutine n’avait pas jugé utile de féliciter pour sa victoire aux législatives arméniennes du 7 juin, félicitations que le premier ministre réélu début août par le Parlement arménien attend d’ailleurs toujours.

Les tensions entre les deux pays se sont accrues depuis, les responsables de chaque partie se lançant des accusations au sujet des aspirations européennes de l’Arménie et autres contentieux.

De son côté, la porte-parole du ministère russe des affaires étrangères Maria Zakharova a condamné le 28 août ce qu’elle a désigné comme des «répressions» contre les leaders de l’opposition arménienne pro-Russes, deux jours après l’arrestation de Kotcharian. Elle s’est par ailleurs livrée à une violente diatribe contre Pachinian, au lendemain des déclarations plutôt dédaigneuses du premier ministre arménien relatives à l’Organisation du traité de sécurité collective (OTSC), une alliance militaire dirigée par la Russie dont l’Arménie est toujours membre mais avec laquelle elle a gelé toute relations. Au dirigeant arménien qui réitérait ses reproches à l’OTSC, l’accusant de n’avoir pas satisfait à ses obligations de solidarité envers l’Arménie lorsque celle-ci était attaquée par l’Azerbaïdjan en septembre 2022, elle a rétorqué qu’il récrivait l’histoire à sa convenance, en omettant de signaler que l’OTSC avait proposé ses services à l’Arménie.

Selon Zakharova, Pachinian n’aurait pas été en mesure de prendre les mesures nécessaires, sur le plan juridique ou politique, pour garantir la sécurité de l’Arménie.

Elle a aussi rappelé qu’en novembre 2022, Pachinian aurait refusé de signer un document en vue d’un accord relatif au déploié d’une mission de l’OTSC en Arménie. Un mois auparavant, en octobre 2022, Erevan avait reconnu l’intégrité territoriale de l’Azerbaïdjan, incluant le Karabagh, dans une déclaration adoptée à Prague avec la médiation de l’Union européenne.

Zakharova s’adressait ensuite directement à Pachinian en ces termes:

«Nikol Vovayevich, si vous prenez votre téléphone pour convoquer l’ambassadeur ou, comme vous aimez le faire, rédiger une autre lettre de protestation, réfléchissez-y deux fois. Parce qu’ensuite, vous devrez indiquer lequel des points mentionnés plus haut n’est pas exact. Tout ce qui a été établi plus haut relève de faits historiques. Chacune des thèses est confirmée par vos propres paroles et vos propres décisions».

La diplomate russe a ensuite accuse Pachinian de rejeter la responsabilité sur les autres:

«Quand on vous pose des questions embarrassantes, cessez de tenter de vous dédouaner, de vous décharger de la responsabilité pour la reporter sur quiconque à votre portée que vous n’appréciez pas: Moscou, l’OTSC, l’Azerbaïdjan, vos prédécesseurs à la tête de l’Arménie, L’Eglise apostolique arménienne et maintenant, les hommes d’affaires arméniens que vous réprimez activement, comme les arméniens du Karabagh, leurs ancêtres et leurs enfants. C’est honteux».

le président Ilham Aliev ont convenu, par un engagement bilatéral direct, de continuer les actions en vue de consolider davantage une paix durable, de progresser dans la normalisation des relations entre États, et de renforcer la connectivité», indique notamment le communiqué.

Les deux parties ont mis l’accent sur les exportations de produits pétroliers azerbaïdjanais en Arménie, sur le transit via l’Azerbaïjan de céréales et autres produits originaires de pays tiers vers l’Arménie, et sur l’établissement de relations commerciales entre les deux pays comme autant de «manifestations concrètes importantes des dividendes de la paix», en se gardant bien de préciser que ces relations commerciales encore embryonnaires sont pour le moins asymétriques, l’Azerbaïdjan n’important quasiment rien d’Arménie.

Pachinian et Aliev se sont aussi félicités des contacts amorcés entre les milieux d’affaires des deux pays, et ont évoqué les perspectives de développement d’une coopération «mutuellement bénéfique» dans les domaines de l’économie, du commerce et de l’énergie.

Les deux leaders ont aussi salué les contacts en vue d’instaurer la confiance auxquels ont pris part des parlementaires et des représentants de la société civile des deux pays, estimant qu’ils «contribuent à renforcer la confiance mutuelle et à promouvoir un plus vaste agenda de paix».

Nul doute que ces questions seront aussi à l’agenda des discussions que devait avoir Pachinian, le lendemain mardi, avec le président russe Vladimir Poutine, lors d’une rencontre, toujours en marge du sommet de l’OSC, qui est le temps fort de la visite du dirigeant arménien dans la capitale kirghize, dans un contexte de relations particulièrement tendues entre l’Arménie et son ancien allié historique russe. Le président russe accuse en effet les Occidentaux, dont Pachinian s’est rapproché avec toujours plus de détermination depuis 2022, de l’instrumentaliser en vue d’évincer la Russie du Sud Caucase. Il en veut ainsi notamment pour preuve la TRIPP, un axe de transit qui était ébauché dans l’accord de cessez-le-feu qu’il avait arraché aux Arméniens et Azéris mettant fin à six semaines de guerre sanglante au Karabagh le 8 novembre 2020, et dont la gestion devait être confiée aux Russes en vertu de cet accord. Marginalisés depuis fin 2022 dans le processus de paix arméno-azéri, repris par les Européens puis les Américains, les Russes avaient marqué leur hostilité à la TRIPP, mais avec une moindre véhémence que leur partenaire iranien, qui suspecte l’axe de transit américain de vouloir effacer à terme, la frontière arméno-iranienne ; la Russie caresse en effet le secret espoir d’être associée à ce projet, ce dont le gouvernement de Pachinian ne veut entendre parler, non plus d’ailleurs que l’administration américaine, malgré ses relations pour le moins ambiguës avec le Kremlin. Mais Pachinian a douché les espoirs russes en faisant part de son intention de rompre le contrat liant depuis 2008 son pays à la compagnie ferroviaire russe RZhd, en vertu duquel elle gère le réseau ferré arménien pour 30 ans, et en l’excluant donc d’office du projet TRIPP. Soumis depuis fin mai à des sanctions économiques russes qui le met en demeure de choisir entre le maintien de l’Arménie au sein de l’Union économique eurasiatique (UEE) et son processus d’intégration à l’Union européenne, le gouvernement de Pachinian avait riposté par cette charge contre la

compagnie d’État russe, invitée à quitter le pays ou à y rester, mais moyennant le versement de droits annuels d’un montant de deux milliards de dollars au titre de l’utilisation du réseau ferré arménien. Si pour Moscou, il ne fait pas de doute que les Européens ont soufflé cette manœuvre à Pachinian, ce dernier invoque pour sa part des arguments économiques et commerciaux : le monopole de la Russie sur le réseau ferroviaire de l’Arménie aurait un effet dissuasif sur ses futurs partenaires azéris et turcs, qui renonceraient pour ce motif à utiliser plus largement le territoire de l’Arménie à des fins de transit. S’il rejetait la Russie comme partenaire, Pachinian avait laissé entendre qu’il était prêt à faire appel à un pays tiers pour collaborer notamment à la gestion de la TRIPP, dont les États-unis détiennent 74% des parts. Avant de se rendre à Bichkek, le gouvernement arménien, qui détient les 26% restants des parts de la TRIPP, aurait ainsi proposé au Kazakhstan et au Kirghizistan une participation à hauteur de 5% dans le projet d’axe de transit. Une solution qui se veut de compromis mais qui ne semble pas de nature à apaiser la Russie : si la participation dans ce projet et plus généralement dans l’économie arménienne de pays turcophones ne peut que réjouir la Turquie et son «frère» l’Azerbaïdjan, qui multiplient les initiatives frappées au sceau du panturquisme vers l’Asie centrale anciennement soviétique, elle risque d’être al accueillie par Moscou, qui pourrait y voir une tentative d’enfoncer un coin entre elle et ses partenaires et alliés – comme théoriquement toujours l’Arménie– au sein de l’UEE, de l’Organisation du Traité de sécurité collective (OTSC), de la Communauté des États indépendants (CEI) et d’autres organisations.

(Armenews)

H | D

Hovsep Dadaghlian
Avocat • Lawyer

hovsepd.avocat@outlook.com

T: 514-839-3861
F: 438-818-7623

4498 Desserte Sud Autoroute 440 Ouest
Laval, Québec, H7T 2P7

BOULANGERIE
PÂTISSERIE

Ouvert chaque jour

1455 Blvd. Saint-Martin
Laval, Québec, H7S 1N1

+1 (450) 667-0055

Kevin Asadourian

General Manager
Directeur général
Kevin@gabriel.ca

AUTOMOBILE
GABRIEL
EST

7177 Boulevard Henri-Bourassa E, Montreal, QC H1E 7L8
T. : 514 218-7777
www.automobilegabrielest.com

Automobile Gabriel Est

KRIKOR MAROUNIAN RLU
Independent Financial Security Broker

Life Insurance • Disability & Critical Illness Insurance
Group Insurance • RRSP/TFSA/RESP
Travel/Visitor Medical Insurance

11820 General Giraud
Montreal, QC H4J 2H6

Res: (514) 332-7021
Fax: (514) 731-7499
Cell: (514) 927-2666

krikormar@gmail.com

Pâtisserie
Samadi
et fils

Tél.: 514.315.9572
5995, boul. Gouin Ouest, #102
Montréal, QC. H4J 2P8
www.patisseriesamadi.ca / zakaria@patisseriesamadi.ca

Tél.: 514.507.9573
595, boul. de la Côte-Vertu
St-Laurent, QC. H4L 1X8

VIZUALIS

optométriste

DR SHANT DONABEDIAN

Centre d'Achat Fairview • Fairview Mall
Pointe Claire

514 695 2555 • VIZUALIS.CA

Stéphane
BOYER
Maire de Laval

Seta
TOPOUZIAN
Conseillère municipale
de Renaud

514 862-1402 | s.topouzian@laval.ca

Pâtisserie
MAHROUSÉ
FONDÉE EN 1970

9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2
Tél: 514.279.1629 • info@mahrouse.ca • www.mahrouse.ca

LEVON BENOHANIAN ET
HAGOP KACHICHIAN
PHARMACIENS-PROPRIÉTAIRES

3915, boul. Samson, Laval, Québec, H7W 2G1
T 450 688-4111 F 450 681-5525
Lundi au vendredi : 8 h 30 à 20 h • Samedi et dimanche : 9 h à 17 h
Infirmière (jeudi) : 8 h 30 à 15 h • LIVRAISON GRATUITE

proximlaval@gmail.com

affiliés à Proxim

Լեւհիաճ` սիրոյ եւ լոյսի թիրօեռնիկը

Քննութեան ամէնէն գեղեցիկ ու քնքուշ հրաշքներէն մէկն է թիթեռնիկը։ Թեթեւօրէն եւ ուրախութեամբ ծաղիկէ ծաղիկ կը թռթռայ՝ զմայլութիւն, խաղաղութիւն եւ ժպիտ պարգեւեւելով բոլոր անոնց, որոնք զինք կը տեսնեն։ Կարճ պահու մը կ'անցնի մեր քովէն, բայց նոյնիսկ երբ հեռանայ, մեր սրտերուն մէջ կը ձգէ սիրոյ, յոյսի եւ գեղեցկութեան իր անջնջելի հետքը։ Այդպիսի թիթեռնիկ մըն էր Լենիան։

Լենիան գորովի, քնքշութեան եւ երջանկութեան մարմնացումն էր։ Արեւու ճառագայթի պէս կը լուսաւորէր իր շուրջը, իսկ իր վառվառն ներկայութիւնը բերկրանք կը սփռէր։ Իր դէմքը միշտ ժպտուն էր, խնդուքը՝ վարակիչ, իսկ փաթթուկները՝ անոշ ու ջերմ։ Իր հետ ամէն հանդիպում փաթթուկով կը սկսէր եւ փաթթուկով կը փակուէր։ Լենիային անունն իսկ կարծես իր բնաւորութիւնը կը նկարագրէր. ան կը խորհրդանշէ աշխոյժ ու պայծառ էութիւն մը։ Լենիա՝ ինչքա՜ն յարմար անուն այդպիսի աղջնակի մը համար։ Լենիան սիրելու անսահման կարողութիւն ունէր։ Այսքան պատանի հասակին արդէն կարծես հասկցած էր կեանքի մեծագոյն արժէքը՝ սէրը։ Ան պարզապէս կը սիրէր կեանքը՝ մանկական անմեղութեամբ, կը սիրէր մարդիկը՝ անկեղծ սրտով, եւ նոյն այդ սէրն ու գուրգուրանքը բազմապատիկ կերպով կը ստանար ու կը վայելէր բոլորին կողմէ։ Իր նուիրումը ընտանիքին, հարազատներուն, բարեկամներուն եւ համայնքին սահման չէր ճանչնար։

Ան շարժուն, ստեղծագործ եւ աշխոյժ աղջնակ մըն էր։ Փոքր տարիքէն երգի, պարի, երաժշտութեան եւ արուեստի սիրահար էր։ Հազիւ քալել սորված՝ կ'երգէր ու կը պարէր։ Մեծ եռանդով կը մասնակցէր Մոնթրէալի հայ համայնքի կեանքին՝ երգչախումբի, պարախումբի, սկառտութեան եւ այլ միութիւններու միջոցով։ Լենիան կեանքի ծարաւ ունէր։ Իւրաքանչիւր վայրկեան կ'ուզէր արժեւորել, նոր բաներ սորվիլ, նոր բաներ փորձել եւ լիովին վայելել ամբողջ օրը։ Ձանձրոյթը երկար չէր հանդուրժեր. միշտ բան մը կը փնտռէր ընելու, զբաղելու, ստեղծագործելու կամ վայելելու։ Ան երջանկութիւն կը գտնէր կեանքի ամենապարզ ու սովորական պահերուն մէջ։ Ան իր կեանքը կ'ապրէր՝ իւրաքանչիւր օրը ընդունելով որպէս պարգեւ եւ գնահատելով որպէս լաւագոյն օրը, կամ իր բառերով՝ «Best day ever»։ Լենիան յիշել՝ կը նշանակէ ոչ միայն յիշատակ մը մտաբերել, այլ զգացում մը ապրիլ։ Իր խնդուքը, իր գուրգուրանքը, իր հրեշտակային երգեցիկ ձայնը եւ իր անմեղ ուրախութիւնը կարծես կը միանային մէկ զգացումի մէջ՝ սիրոյ։ Երբ

Օրէնքը... Սկիզբը կարդալ էջ 5

քաղաքականութեան, գործադիր հրամանագիրներնուն կամ ներգաղթի հարցերուն շուրջ։ Այդ իսկ է ժողովրդավարութեան էութիւնը։ Վտանգը, սակայն, կը սկսի այն պահուն, երբ իշխանութիւն մը կը կարծէ, թէ կրնայ ըստ իր քաղաքական շահերուն ընտրել՝ ո՛ր օրէնքը պիտի յարգէ, ո՛ր դատական որոշումը պիտի գործադրէ եւ ո՛ր սահմանադրական երաշխիքը պիտի անտեսէ։

Կառավարութիւն մը չի կրնար մէկ կողմէ խօսիլ օրէնքի նկատմամբ յարգանքի մասին, իսկ միւս կողմէ դատաւորները նկատել խոչընդոտ, քննադատները՝ թշնամի, իսկ արդար դատաքննութեան սկզբունքը՝ ըստ կամս կիրարկուող կանոն։

Օրէնքով կառավարումը յաճախ արտաքուստ լիովին օրինական տեսք ունի։ Օրէնքներ կը մէջբերուին, հրամանագրեր կը ստորագրուին, դատական գործեր կը բացուին, եւ ամէն քայլ կը հիմնաւորուի «անվտանգութեան», «արգելաւէտութեան» կամ «ժողովուրդի շահերուն» անունով։

Ծիշդ այդ պատճառով ալ անիկա վտանգաւոր է։ Բացայայտ բռնապետութիւնը չի թաքցներ, որ վերջնական որոշողը իշխանութիւնն է։ Իսկ օրէնքով կառավարող իշխանութիւնը կը փորձէ ստեղծել այն տպաւորութիւնը, թէ իր բոլոր քայլերը օրինական եւ հիմնաւոր են, մինչդեռ օրէնքի ամբողջ մեքենան կրնայ աստիճանաբար ծառայեցուիլ քաղաքական կամ անձնական նպատակներու։

Հայաստանն ու Միացեալ Նահանգները շատ տարբեր երկիրներ են՝ իրենց չափերով, պատմութեամբ եւ պետական հաստատութիւններով։ Սակայն անոնց փորձառութենէն բխող հիմնական դասը նոյնն է։

Ժողովրդավարութիւնը չի պահպանուիր միայն Սահմանադրութիւն, դատարաններ եւ ընտրութիւններ ունենալով։ Անիկա կը պահպանուի այն ժամանակ, երբ իշխանաւորը կ'ընդունի դատարանին մէջ իր կրած պարտութիւնը, ոստիկանութիւնը պատասխանատուութեան կ'ենթարկուի իր գործողութիւններուն համար, լրագրողները կրնան ազատօրէն հետաքննել իշխանութեան գործունէութիւնը, իսկ իրաւական պաշտպանութիւնը կը տարածուի նաեւ անոնց վրայ, որոնք ժողովրդականութիւն չեն վայելեր կամ իշխանութեան քաղաքական հակառակորդներն են։

Լուծումը ընտրովի վրդովմունքը չէ։ Բաւարար չէ օրէնքի չարաշահումը դատապարտել միայն այն ժամանակ, երբ զայն կը կատարէ «միւս կողմը»։

Չափանիշը պէտք է բոլորին համար նոյնը ըլլայ. ոչ մէկ դեկավար օրէնքէն վեր է, ոչ մէկ քննադատ պէտք է զրկուի օրէնքի պաշտպանութենէն, եւ ոչ մէկ դատական կամ իրաւական գործընթաց պէտք է վերածուի քաղաքական վերահսկողութեան կամ հաշուեյարդարի գործիքի։

Ա՛յս է օրէնքի գերակայութիւնը։

Մնացեալը պարզապէս օրէնքով կառավարում է։

Ր.Ա.Դ. ՊԵՏԵԱՆ

Լենիային մասին կը մտածեմ, շատ անգամ առաջինը իր ձայնն է, որ կը վերակենդանանայ մէջս։ Իր զիւ ու հնչուն ձայնը կարծես միշտ կը յիշեցնէր, թէ ինք հոս է, մեր հետ է։ Ինքն իր իւրայատուկ ձեւով, գրեթէ երգելով անունս կ'արտասանէր։ Այժմ այդ ձայնը, որով իմ անունս կը կանչէր, կ'արձագանգէ սրտիս խորերէն։

Լենիային կեանքը կարճ էր, բայց ան զայն ապրեցաւ լիութեամբ։ Ան մեզի կը յիշեցնէ, որ կեանքի լիութիւնը տարիներով չի չափուիր, այլ՝ սիրոյ լիառատութեամբ, ապրած պահերու լիութեամբ եւ այն տպաւորութեամբ, զոր կը թողունք ուրիշներու սրտերուն մէջ։ Այժմ, երբ Լենիային մասին կը մտածեմ, թիթեռնիկ մը կը տեսնեմ, որ նրբութեամբ եւ քնքշօրէն թռթռալով քովէս կ'անցնի։ Պահ մը կանգ կ'առնեմ եւ զինք կը փնտռեմ նայուածքովս։ Կարծես հետս կը խօսի կամ խաղալ կ'ուզէ։ Կ'ուզեմ վազել, զինք գրկել, ձեռքիս մէջ պահել, որ չփախչի, բայց չեմ շարժիր։ Կ'անշարժանամ, զինք կը դիտեմ եւ սիրտս կը բանամ՝ զգալու այդ պահուն անուշութիւնն ու խաղաղութիւնը։ Յանկարծ հանգարտութիւն մը կը զգամ, եւ սիրտս յոյսով կը լեցուի։ Այդ պահուն թիթեռնիկը կը հեռանայ՝ ետին ձգելով խաղաղութեան, հրճուանքի եւ գոհունաւորութեան խոր զգացում մը։ Ամէն օր, ուր որ ալ ըլլամ, ուր ալ երթամ, այդ թիթեռնիկը կը փնտռեմ։ Կարծես զինք կը կանչեմ, եւ ինք ալ, կանչս լսելով, քովս կը յայտնուի։ Ու այդ պահուն դարձեալ կը զգամ, որ Լենիան հեռու չէ։ Սիրտս կը լեցուի սիրով եւ լոյսով, եւ խաղաղութեամբ կը մտածեմ, որ անոր թեթեւ թեւերը, իր ժպիտին, իր ձայնին ու սիրոյն նման, տակաւին մեր կողքին կը թռչին։

ԱՐՄԻԿ ԵԱՂԾԵԱՆ

ՄԱՀԱԶԴ
Տիկ. Մարօ Ֆրունճեան Տիար Բաֆֆի Ֆրունճեան, դստերք՝ Լիանա, Արիանա Տ. եւ Տիկ. Օննիկ, Լիսի Ֆրունճեան, զւկք. Տ. եւ Տիկ. Յովսէփ, Մէրի Լու Ֆրունճեան, ընտք. Տիկ. Մաթիլտա Ֆրունճեան Բժ. եւ Տիկ. Վաղարշ, Արուս Էիրամճեան, ընտք. Տ. եւ Տիկ. Յովիկ, Վերոնիք Պետիկեան, դստերք՝ Մանիա, Լորի
Նաեւ համայն Ֆրունճեան, Պետիկեան եւ Էիրամճեան ընտանիքներ
Խոր ցաւով կը գուժեն մահը Իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, հօրեղբօր եւ հարազատին
ԵՂՈՒԱՐԴ ՖՐՈՒՆՃԵԱՆի EDOUARD FROUNDJIAN (Ծնած 1933-ին, ԱՂԵԶՍԱՆԴՐՈՒԱ) Մահը որ պատահեցաւ Շաբաթ, 29 Օգոստոս 2026-ին
ՏԱՆ ԿԱՐԳ Հինգշաբթի, 3 Սեպտեմբեր 2026, ժամը 19.00-21.00 Ս. Յակոբ Առաջ. Մայր Եկեղեցի ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԿԱՐԳ Ուրբաթ, 4 Սեպտեմբեր 2026, ժամը 11.00 Ս. Յակոբ Առաջ. Մայր Եկեղեցի ՎԱՐԻՉ ԽԱՐԱԳԻՐ՝ Սեւակ Պէլեան ՎԱՐչական դասախաճաճու՝ Սիլվա Էիրամճեան Աւագ խմբագիր՝ Վրէժ-Ասէն Արքիմեան Անգլերէն/Յրագետէն՝ Վիգէն Աքրա- համեան, Թիմա Սիլվաեան Մրբագրիչ՝ Սոնա Թիթիգեան Ծանուցումներու ձեւաւորում՝ Լորի Խաչեղեան VEILLÉE FUNÈBRE Jeudi, 3 septembre 2026, 19h00-21h00 Église Arménienne Sourp Hagop SERVICE EN ÉGLISE Vendredi, 4 septembre 2026, 11h00 Église Arménienne Sourp Hagop
<i>Ընտանիքին փափաքով՝ փոխան ծաղկեպսակի ձեր նուիրատուութիւնները կատարեցք եկեղեցւոյս, հեռաձայնելով 514 331 5445 #202 թիւին։</i>

horiZon H O R I Z O N Hebdomadaire arménien Armenian Weekly Publié par / Published by Les Publications Arméniennes (1991) 3401, Olivar-Asselin Montréal, Québec Canada H4J 1L5	Abonnement annuel / Yearly subscription Canada 2e classe - 2nd class: \$80 plus applicable taxes 1re classe - 1st class: \$95 États-Unis / USA 1re classe - 1st class: \$95 US Ailleurs / Elsewhere 1re classe - 1st class: \$125 US	Administration / Publicité Sylvia Ehramdjian-Bachekjian (General Manager) Tél.: (514) 332-3757 E-Mail: sylvia@horizonweekly.ca Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X	Վարիչ Խմբագիր՝ Սեւակ Պէլեան Վարչական դասախաճաճու՝ Սիլվա Էիրամճեան Աւագ խմբագիր՝ Վրէժ-Ասէն Արքիմեան Անգլերէն/Յրագետէն՝ Վիգէն Աքրա- համեան, Թիմա Սիլվաեան Մրբագրիչ՝ Սոնա Թիթիգեան Ծանուցումներու ձեւաւորում՝ Լորի Խաչեղեան
Թորոնթոյի Ներկայացուցիչներ՝ Լուսանկարիչներ՝ Ասէն Ալեմեան, Մայք Թաւճեան, Իօշիան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնթաւ	Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921 Ժազ Վարդիսեան, (416) 722-9225		

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹՅՆՆԵՐ

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈՐ ԱՌԱՋԵՈՐԴԱ–ՆԻՍՏ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՅԱՍՄԻԿ ՆԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ ԻՆՃԷ–ՃԻԿԵԱՆԻ մահուան Անահիտ Պարտաքճեան 100 Նազօ, Վարսենիկ Խաչիկեան 150 Ռուբէն, Սիւզան Աշգարեան 50 Նոյեմի Եաղճեան 50 Գրիգոր Տէր Ղազարեան 50 Մեքսոպ Հարպաշեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Վահէշ, Լատւա Պէրպէր–եան, զւկբ. 20 Իշխան, Էյօ Լատոյեան 40 Յարութ, Զեփիւռ Ասատուրեան 50 Սեւակ, Բրիսթին Եսայեան 20 Մանուկ, Սիլվա Պաշքճեան 50 Փանոս, Հուրի Ապարքեան 50 Յարութիւն, Սիլվա Օճաննէսեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Յակօր Ինճէճիկեան 100 Ճօն, Սիլվա Թութիկեան 100 Օճան, Սեդա Թապաղեան 100 Բժ. Վաղարշ, Արուս Էճրամճեան 100

Մեմթր Հրանդ Նահապետեան, Թա–մար Շամբեան 100 Լէոն, Յիկօր Պէնկեան 50 Գրիգոր, Էյիդ Զաքարքճեան 50 Յակօր, Ալիս Սարած–Յակօրեան 30 Տ. Ե. Տիկ. Վիզէն Յովսէփեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Զարեհ Պապիկեան 40 Անի Եղճեան, ընտբ. 100 Վերոնիքա Մնակեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Վահազ Յովսէփեան 40 Տ. Ե. Տիկ. Մարգար Ռատրիկեան 50 Գրիգոր Մարունեան 40 Հրայր, Լայէ Եաբուճեան 50 Ժանէթ Վարդապարման 100 Տ. Ե. Տիկ. Վիզէն Սարգիսեան 50 Մհեր, Նայիրի Առաքելեան 150 Տ. Ե. Տիկ. Ճորճ Զատոյեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Խաժակ Ճուրեան, ընտբ. 100

Սոնա Ճուրեան 100 Վարուժան, Անի Սերօբեան 50 Պետրոս, Լիզէթ Ձկրքէգեան 50 Վիզէն, Մարինա Աքրասամեան 100 Յարութիւն, Մարալ Պէրպէրեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Վահէ Տօնապետեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Մեքսոպ Պէրէճիկեան 30 Նուշիկ Էյրոյեան 60 Սերժ, Ալին Պալեան, զւկ․՝ Խաչիկ 50 Տիրուկ Մանճիկեան 100 Վիզէն Թիւֆէքճեան 50 Անի Գրպեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Սազօ Նոխսուտեան 50 Վրէժ–Արմէն, Նազան Արթինեան 50

Ճիրայր, Հուրի Զաքարեան 200 Մարօ Գումուրեան 50 «ՏէՐ ՈՂՈՐՄԵԱ՝»ի խմբրանօք Բարեպաշտուհի մը 10 ՅԱԶՈՂՐԻԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ Բարեպաշտուհի մը 50 ԱՌՈՂԶՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ Բարեպաշտ մը 10 ԱԶԱՏՈՒՀԻ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ ՔԻԻԻ–ՓԷԼԵԱՆի 25–րդ տարելիցին Անի Մաժակեան 100 ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆի, ԱՆԱՅԻՍ ԹԱԼԹԱՃԵԱՆի հոգւոյ Տ. Ե. Տիկ. Մարգար Աղբումանեան, զւկբ. 25 ԿԱՐՊԻՍ (ԳՕԳՕ) ԴԱՆԻԷԼԵԱՆի 40–ին, ՀԱՄԵՍՏՈՒՀԻ (ՄԱՐԱԼ) ՊԱԼԷՕԶ–ԵԱՆ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆի, Ա. տարելիցին, ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ՊԱ–ԼԷՕԶԵԱՆ, ԳՆԱՃԵԱՆ, ՈՒՍԱՍՅԵԱՆ, ՊՈՒՃԻ–ՔԱՆԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ , ՄԱՐԱԱՇԼԵԱՆ գերդաստանաց ննջեցիւոյ Վարդի, Սեդա Դանիէլեան 100 Նիկոլ, Սօսի Դանիէլեան, զուտար՝ Մարիա 60

Զարեհ, Սօսի Մարտիրոսեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Յովհաննէս Գնաճեան 50 Վերա, Յարութ Քեպապճեան 50 Ճորճ, Տալիտա Պաշտօգեան 25 Մովսէս, Սեդա Պաշտօգեան 25 ԱՐՄէն. ՕՀԱՆԵԱՆի 20–րդ, ԱՐԱ ՕՀԱՆԵԱՆի 3–րդ տարելիւ–ցին, ԳԱՌԵՆԻ, ՌՕԶԱ, ԾՈՎԻՆԱՐ ԹԱՄԶԱՐԵԱՆԻՆԵՐու հոգւոոյ Բիթա Օճանեան 500 Գրիգոր, Էյիդապէթ Նալպանտեան, զւկբ. 200 Արտաշէս Օճանեան 100 Անդրանիկ Իզիբրլեան, ընտբ. 300 ՍԵԴԱ ՊԱՂՏՈՅԵԱՆի, ԱԻԵՏԻՍ, ՆԱՐԴՈՒՀԻ, ԱՆ ԴԱՆԷԻԿ, ՅԱՐՈՒԹՊԱՂՏՈՅ–ԵԱՆՆԵՐու, ՄԻՄԱՔ. ՆԱԼ ՊԱՆՏԵԱՆի հոգւոյ Մարգի, Տալիթա Պազտոյեան, Աւօ, Դալար Պաղտոյեան, Յովսէփ, Գարլա Պաղտոյեան, Շանթ, Նայիրի Նալպանտեան 100 Ալիս Կիւլէսբեան 50 Զարեհ, Անի Գարակէօգեան, զւկբ. 50 Տ.Տ. Փօյ Նահապետեան, զւկբ. 50 Տ. Ե. Տիկ Աւետիս Նահապետեան, զւկ. 50

Տ. Ե. Տիկ. Սազօ Գարասազոյեան 20 Գէորգ, Մարալ Գույումճեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Յակօր Նահապետեան 20 Գրիգոր Պետրոսեան 50 Աքրահամ Պետրոսեան 50 Ճորճ Ղուկաս 50 Մարալ Թոգաթիւան 20 Տ. Ե. Տիկ. Միհրան Փօլխաճեան 20 Սեւան Աճեմեան, զւկբ. 20 Պետրոս, Միբէյ Գասապեան 20 Թանաշեան ընտանիք 20 Զարմայր, Պէրթա Գաւուքճեան 50 Պետրոս, Միբէյ Գասապեան 20 Մ Ա Ր Ի Կ Ի Ր Ա Կ Ո Ս Ե Ա Ն ԶԱՔԱՐԵԱՆի 2–րդ տարելիցին, ԶԱՔԱՐ ԶԱՔԱՐԵԱՆի 24–րդ տա–րելիցին Գօգօ, Արփի Զաքարեան, զւկբ. 50 Ժիրօ, Նուշիկ Ժամկոչեան, ընտբ. 50 Ժան Պաքոս, զւկբ. 100 Վահէ, Յասմիկ Ժամկոչեան 100 Նայիրի Մանուկ 20

Բաթրիք, Գարէն Տօշան 40 ԼՈՒՍԻՆ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆի, ՅՈՎՀԱՆ–ԷԷՍ, ՆՈՅԵՄԻ ՈՒՐԻՇԵԱՆՆԵՐու հոգւոյ Ճորճ, Զեփիւռ Ներսէսեան 20 Գէորգ, Մարի Խշխշեան 50 ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, ԹՈՐՈՍԵԱՆ, ԱՏԱՄ գերդաստանաց ննջեցիւոյ Պարսուճեան, Թորոսեան, Ատամ ընտանիքներ 130 ՊԱՐԱՊԵՏ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆի 40–ին, ՍՈՒՐԷՆ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆի 10–րդ տարելիցին Ստեփան, Սօսի Գալապալեան, զւկբ. 50 ԿԱՐԱՊԵՏ, ԱՆԱՅԻՍ ՊԱԼԷՕԶ–ԵԱՆՆԵՐու, ԶԱԻԷՆ, ԷԼԻԶ ՄԱՆԿԱՍԱՐԵԱՆ–ՆԵՐու, ԼՈՒՍԻՆ ԷԼԷՅՅՃԵԱՆ ԱՐԹԻՆԵԱՆի հոգւոյ, ՄԱՆԿԱՍԱՐԵԱՆ, ԷԼԷՅՅՃԵԱՆ, ՄԻԻԼԻԻՔՃԵԱՆ գերդաստանաց ննջեցիւոյ Ճորճ, Տալիտա Պաշտօգեան, Մովսէս, Սեդա Պաշտօգեան 100 ԱԻԵՏԻՍ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆի 25–րդ տա–րելիցին Տ. Ե. Տիկ. Կարպիս Քօսէկեան 20 ՅԱՍՄԻԿ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ ԻՆՃԷ–ՃԻԿԵԱՆի մահուան Մարօ Գումուրեան 50 ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍԷՍԵԱՆի մահ–ուան Շամիրամ Մուրատեան 50 Այտա Մուրատեան 100 Բիթա Պուրուսուդեան, զւկ․՝ Նշան 50

Տ. Ե. Տիկ. Կարպիս Գաթարոյեան, ընտբ. 50 Արսօ Օճանեան 50 Թուրչուճու ընտանիք 100 Լեւոն, Անա Աֆէեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Արա Պարթէքեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Յարութ Սանթուրեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Նատէր Մուլապէտ 50 Սարգիս Սանթուրեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Պետրոս Շուժուեան 100 Առնօ Գույումճեան 50 Սելին Գույումճեան, զստիք․՝ Սա–րին, Նազար 100 Կարապետ, Յասմիկ Մարգարեան 20 Ալեքս ձէնանեան 50 oOBenDoverOo 50 ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՊԱՅԾՄԱՌՈՒԹԵԱՆ Մարալ Գասարճեան 25 Նորա Այեքճանեան 200 Արամ Պապոյեան 10 ԻԻՂԱԳԻՒ Ճահէթ Թումայեան 50 «ՏԵՐ ՈՂՈՐՄԵԱ՝»ի խնդրանօք Մարի Ուրֆայեան 50 ՀԱՅԿԱԶ ԱՅԱՐԵԱՆի, ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՆՀԱՊԵՏԵԱՆի հոգւոյ Տ. Ե. Տիկ. Երուսեղ Աֆարեան, ընտբ, 20 ԱԼԵՔՍԱՆՏՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆի 40–ին, ՐՕԶԱ ՄԻՆԱՍԵԱՆ ՊԵՆՕՀԱՆԵԱՆի 5–րդ տարելիցին Բժ. Ե. Տիկ Անդրանիկ, Անահիտ Պէնօհանեան, ընտբ., Շաքէ Կէօնեան, ընտբ., Արամ, Մարի Պէնօհանեան, ընտբ., Վահէ, Մարի–Ալին Պէնօհանեան, ընտբ., Արման, Լուսի Պէնօհանեան, ընտբ., Նեւի Մինասեան, զւկ․՝ Բրիտտա–փոր, Մինասեան, Թօփալեան ընտանիք–ներ 1000 Տ. Ե. Տիկ.Կարապետ Թէք 100 ՅԱԿՈՐ ԱՃԷՄԵԱՆի 40–ին առթիւ, Նաեժ ԱՃԷՄԵԱՆ, ԹԻԻՒՄԹԻՒՄԵԱՆ, ԵՓ–ՐԵՄԵԱՆ, ՇԷՕ Հ ՄԷԼ Ե Ա Ն ,Մ Ե Լ ՔՈՆ Ե Ա Ն գերդաստանաց ննջեցիւոյ Սեւան Աճէմեան, զւկբ.՝ Ճորճ, Հրակ 250 Յովհաննէս, Համեստ Խաչոյեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Հրաչ Քէպապճեան 25 Ս. Յակօր Եկեղեցւոյ Բանկալի

կազմ 100 Գէորգ, Էյիդապէթ Գուշազճեան, Սարգիս, Մոսիկ Թադւորեան, Կարպիս, Բահէլ Գուշազճեան 50 Դալար Հաճիպալեան 20 Մովսէս, Թամար Սարգիսեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Վաչէ Մովթոսեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Յակօր Մանուկեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Ճորճ Սապունճեան 50 Տ, Ե. Տիկ. Գէորգ Գույումճեան, ընտբ. 20 Տ. Ե. Տիկ. Վիզէն Գէորգեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Պորոյր Մաղլումեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Ճորճ, Տալիտա Պաշտօ–եան 20 Յարութ, Վերա Քէպապճեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Թորոս Ազոյեան 25 Տ. Ե. Տիկ. Սարգիս Կաննէմեան 40 Տ. Ե. Տիկ. Յովսէփ Պաղտոյեան, Տ. Ե. Տիկ. Աւետիս Պաղտոյեան, Տ. Ե. Տիկ. Սարգիս Պաղտոյեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Յարութիւն Դազարեան 10 Տ. Ե. Տիկ. Բաֆֆի Կաննէմեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Յովիկ Կաննէմեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Վահէ Քիւրքճեան 20 Mr. & Mrs. Nouri Hakko 50 ԱՆԱՀԻՏ ԱՐԱՊԱՂԵԱՆի 40–ին Շահէ, Նուշիկ, Արա Արապադեան 100

ՎԱՐԴԱՆ ԻՍԿԷՆԵԱՆի 2–րդ տա–րելիցին, ՆՍԿԷՆԵԱՆ գերդաստանաց ննջե–ցիւոյ Սեդա Իսկէնեան 200 Յարութիւն, Սալբի Իսկէնեան, զւկբ.՝ Բրիտաափոր, Ռազմիկ 50 Մաքսուտ, Նորա Թուրչուճուեան, զւկբ. 50 Սապրիկա, Տարօն 100 Կիւպէր, Աննա Մահճուպեան 50 ԹԱՄԱՐ ԿԱՐՏԱՊԱՏ ԿՈՅԱՆի 40–ին Գրիս, Մարօ Ազոյանի, զւկբ. 100 ԶՈՒԱՐԹ ՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՎԱՐԴՈՒՀԻ (ԴՕԶԸ) ՓԱՓԱԶԵԱՆի 2–րդ տարելիցներու, ՃՈՐՃ ԹԻԻԹԻՒՆՃԵԱՆի հոգւոյն Փօյ, Անի Թիւթիւնեան 50 ՀԷՆՐԻԿ ԳԱՐԻԻԷԼՅԱՆի Ա. տա–րելիցին Կարէն Գաբրիէլյան, Անայիս Գաւ–եան, զւկբ.՝ Ալեք, Մարլա, Բամի 300 Կարօ, Լենա Գատեան 100 ԱԶԱՏ ՀԱՃԵԱՆ. ՆԱԼ ՊԱՆՏԵԱՆի 40–ին, Նաեժ ՀԱՃԵԱՆ, ՆԱԼԲԱ ԴԵԱՆ, ԳԱՐԻԷԼԵԱՆ, ՊՕՂՈՍԵԱՆ, Ա ԴԱԼԼԱ գերդաս–տանաց ննջեցիւոյ Արսօ,Ալինա Գաբրիէլեան 100 Պետրոս,Նուշիկ Նալբադեան, զւկբ.՝ Եսայի, Իզապէլ 100 Մարի Պօղոսեան, ընտբ. 100 Տ. Ե. Տիկ. Յակօր Ադալլա, ընտբ. 50 Տ. Ե. Տիկ. Անթուան Հաննայեան, զւկբ.՝ Նաթաշա, Սարգիս 50 Էյի, Սօսի Պաթիթ 50 Տ. Ե. Տիկ. Մինաս Փոշեան, զւկբ., Տ. Ե. Տիկ. Սարգիս Օտապաշեան, զւկբ., Համբար Փոշեան, զւկբ., Ազաւ Ռաֆայէլեան, զւկբ., Աւետ Փոշեան, զւկբ. 100 Ճորճ, Տալիտա Պաշտօգեան 20 Յասմիկ Խաչարեանի 100 Երուսեղ, Մէրի Տէր Սահակեան 20 ՎԵՐԺԻՆ ՏԵՔՐՄԷՆՃԵԱՆ ԹԱՇՃ–ԵԱՆի 40–ին Յովսէփ Թաշճեան 200 Աւօ, Մարալ Թաշճեան, Մեթր Աքրահամ, Թալին Թաշճեան, Տիգրան Թաշճեան, Ք. Բաֆֆի Թաշճեան 200 Տ. Ե. Տիկ. Մերուն Թաշճեան 25 Վաղաբան, Թալին Միլքոնեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Էտի Զաքարեան 50 ԺՈՂՃԵ ՎԷՋԻՐԵԱՆի 7–րդ տաբե–լիցին Լուսին Աբանեան Վեգրեան 30 ՅԱԿՈՐ ՍՐԱՊԵԱՆի 40–ին, ՄԱ–ՐԻՅԱ, ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆՆԵՐու հոգւոյ Աատուրեան ընտբ, Աֆարեան ընտբ, Պրտանեան ընտբ 100 ՄԳՐՏԻՃ ՍԱՀԱԿԵԱՆի 33–րդ տա–ւոյն, ՎԱՐԴՈՒՀԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի 7–օրէ–քին, ՍԱՀԱԿԵԱՆ, ՄՄՐԵԱՆ, ԿԻԻԼԹէՆ–ԵԱՆ, ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ՏԷՐ ՄԱԹՈՍԵԱՆ, ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ գերդաստանաց ննջեցիւոյ Նեկատր Սահակեան 300 ԱՆ ԴՐԱՆԻԿ ՍԷՖԻՐԵԱՆի 40–ին Զարեհ, Սօսի Մարտիրոսեան 20 Նիկոլ, Սօսի Դանիէլեան 20 ՅԱԿՈՐ ԵԱՓՈՒՃԵԱՆի 8–րդ տա–րելիցին Սոնա Եափուճեան, զւկբ. 50

ՄՈՎՍԷՍ, ԻԻՂԱՔԵՐ ԱՄԻՐԽԱՆ–ԵԱՆի, ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, ՕԳՃԵԱՆ գերտաա–տանաց ննջեցիւոյ Մովսէս Սարգիսեան 50 ԱՐՓԻ ՄԻՈՆԵԱՆի 7–օրէքին Ներսէս, Նեյլի Տէր Արթինեան 20 ԳՐԻԳՈՐ ՓԱՆՈՍԵԱՆի մահուան Ժազ, Սիւզըն Սահակեան 100 Յովիկ, Սեդա Գաթարոյեան 50 Լեւոն, Լենա Տէմիրճեան 40 Յակօր, Աննա Պուլկարեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Լէօն Արապեան, ընտբ. 100 Վարդան, Նայիրի Բաբախեան 100 Հրաչ, Աշխէն Մուրատեան 100 Խաչիկ, Լենիա Գրատեան 20 Տաւիտ Ձիլինկիրեան 40 Ալինա Հալկ 50 Ստեփան, Գոհարիկ Փաշայեան 50 Մալք, Գարին Կիրակոսեան 250 Տ. Ե. Տիկ. Սամիր Գասարճեան 100 Շանթ, Մարի Գասարճեան 50 Խաչիկ, Թալին Սէպակեան, զւկբ. 100 Անի Երեսուկեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Ալեքս Պէզճեան, զւկ. 100 Գէորգ Թաշճեան 50 Սիմոն,ՍիլվաՏէմիրճեան40 Բըշ. Կարօ Սրկ., Հերա Նոխուտեան 30

Սերենա Թոքաթիւան 50 Սալբի, Հրաչ Ներճիպանեան 100 Կարպիս, Սոնիկ Եսայեան 50 Կարպիս, Անի Մէշէֆէճեան 50 Շանթ, Գրիսթին Թոպի 200 Տ. Ե. Տիկ. Ռուբէն Աշգարեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Կարի Մինասեան 40 Աւետիս Պայրամեան 30 Թորոս Փանոյեան 30 Բիթա Վարդանեան 100 Ճիրայր, Եւգին Պէզճեան 100 Անթոնի, Անի Պէզճեան 100 Վազգէն Ասատուրեան 100 Ասպետ Իսքէճեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Կարօ Ասիլեան 50 George, Violette Massad 50 Բըշ. Մուրաւր Սրկ., Բրիսաթինա Անտոնեան 40 Անի Օճանեան 50 Գէորգ, Դալար Գալլօղլեան 50 Բաբգէն, Արմինէ Կարապետեան 250 Սեդա Աֆարեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Կէպէ Զափարեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Պետրոս Գաբրիէլեան 50 Մհեր, Անի Գարազաշեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Խաչիկ Սթանպուլեան 50 Տ. Ե. Տիկ. Աւետիս Ձկրէգեան 100 Արմենակ, Սիւսա Յովհաննէսեան 50 Ճիրայր, Նուշիկ Ժամկոչեան 50 Վաչէ, Անի Պշաքճեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Ղեւոնդ Եուճանեան 20 Տ. Ե. Տիկ. Գէորգ Միբգայեան 40 Նազարէթ Մոմճեան 100 Յովհաննէս, Գոհարիկ Թապալճեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Պետրոս Պրտսեան 50 Kosta Skotidakis 500 Mr. & Mrs. Elie Khoury, Family 200 Տ ի ր ա ն , Գ ա ր ո լ , Ս ե ր ու ժ Ազնաւուրեան 200 Տ. Ե. Տիկ. Կարօ Գրպեան 50 ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՊԱՅԾՄԱՌՈՒԹԵԱՆ Ժազ Պողչճեան 75 Արամ Պապոյեան 10 «ՏԷՐ ՈՂՈՐՄԵԱ՝»ի խնդրանօք Բարեպաշտուհի մը 20 Մանուկ Կիւլսէրեանի անուանա–կոչութեան առթիւ Մի Ոմն 20 ԼԻԱՆԷԱ ՄԻՆԱՍԵԱՆի 5–րդ տա–րելիցին Արամ, Արուսեակ Մինասյան 200 ՀԱՅԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆի 15–րդ տա–րելիցին Բիթա Գազանճեան, զւկբ.՝ Նաթա–լի, Ժազ 100 ԱԼԵՔՍԱՆ ՏԱՂԼԵԱՆի 11–րդ տարելիցին Տիգրանուհի Տաղլեան 50 Գէորգ, Լիլի Տաղլեան, զւկբ. 100 Օճան, Ժազլիին, Շարլ, Նաթաշա Տաղլեան 100 Բաֆֆի Տաղլեան, զւկբ. 100 Հրաչ, Բիւսա Տաղլեան 100 ՕՆԷԻԿ, ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԳՈՒՅՈՒՄՃ–ԵԱՆՆԵՐու, ՈՎՍԱՆԷԱ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆի հոդ–ւոյ Փերուզ Պուռնազեան 200 Գրիգոր, Անի Գույումճեան 200 Սարգիս Գույումճեան 200 ՏՐԻԱՆ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆի Ա. տաբե–լիցին Յարութ, Զեփիւռ Ասատուրեան, ընտբ. 50 Տ. Ե. Տիկ. Գէորգ Ասատուրեան, զւկբ. 100 Սեդա Գալանճեան 50 ԼԵՒՈՆ ՀԱՔԻՄԵԱՆի 40–ին Աստղիկ Մարի Կարապետեան 200 ՄՏՏՓԱՆ ԳԱԼԷՆՏԷՐի 3–րդ տա–րելիցին Դոկա, Վիզէն Բազրատուէի, Ճիւ, Ալիս Լիայէր 300 ՍԵՂՊԱՆ, ԱՆԺԷԼԱ ԱԹԱՇԵԱՆ–ՆԵՐու, ԺՈՂՃԵ ՔԷՄԱՆՃԵԱՆի, ՃՈՐՃ ԱՐՈՅԵԱՆի հոգւոյ

Տ. Ե. Տիկ. Ճորճ Աթաշեան, զւկբ. 50 ՄԱՐԻ ԵՈՒՆԱՆԵԱՆի 39–րդ, ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՈՒՆԱՆԵԱՆի 10–րդ տարելիցներուն Ղեւոնդ Եուճանեան, ընտբ. 50 Կիրօ, Սիլվա Աղազարեան, զւկբ., Ժազ, Ալիտա Եուճանեան, զւկբ. 100 ԱՆԱՀԻՏ ՊՈՊԷԼԵԱՆ ՄԱՆՈՒԿ–ԵԱՆի 3–րդ տարելիցին Մայտա Մանուկեան 30 ԶՕՀԱՊ Պ ԹՈՐՈՍԵԱՆի 30–րդ տա–րելիցին, ԹՈՐՈՍԵԱՆ, ՀԱՐԲԱՐԱՉՈՒՄԵԱՆ, ՀԱՄԱԼԵԱՆ, ՍԱԼԷՍ գերդաստանաց ննջեցիւոյ Արաքսի Թորոսեան, զւկբ. 50 Ա Յ Դ Ա Ա Ս Ա Ն Յ Ա Ն ԱՐԲԱՀԱՄԵԱՆի մահուան Էօժէնի Կարակապետեան 100 Տ. Ե. Տիկ. Կարօ Կարակապետեան 50 Նազարեան ընտանիք 20 Թահմիզեան ընտանիք 300 ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՊԱՅԾՄԱՌՈՒԹԵԱՆ Բըշ. Վահէ Սրկ. Մարտիրոսեան 50 Լէօ Բիգիեան 100 ԲԱՐԵԿԱՄ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՄԸ ՓՈՐՁԱՆԻՔԷ ԱԶԱՏԵԼՈՒՆ ԱՌԹԻԻ Մի Ոմն 50 «ՏԷՐ ՈՂՈՐՄԵԱ՝» Ի ԽՆԴԴԱՆԻՕՔ Անահիտ Տէրտրեան 40 Բարեպաշտուհի մը 20 Բժ. ԿԱՐՊԻՍ ՀԱՐՊՈՅԵԱՆի Ա. տարելիցին, ՀԱՐՊՈՅԵԱՆ, ԻՅԱՏԵԱՆ, ՄԷՅ–ՎԱԼԵԱՆ, ՀԱՃՃԱՐ, ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ, ԿԻԻՐԻԻՆԵԱՆ, ԳԱԼԼՕՂԼԵԱՆ, ԶԱՔԱՐԱՆ, Մ Կ Ր Տ Ի Չ Ե Ա Ն գերդաստանաց ննջեցիւոյ Էյիդապէթ Պողուշի Հարպոյեան 200 Գէորգ, Դալար Գալլօղլեան, զւկբ. 100 Տանիէլ, Լորի Զաքարեան, զւկբ. 100 Բժ. Ե. Տիկ. Արի, Փաթիլ Միքսիլ–եան, զւկբ. 100 Ժան, Արտեմիս Միքսիլեան 100 Անի Եաղճեան, ընտբ. 50 Արթօ, Վանին Գապասաքալեան 50 Տիրուկ Մանճիկեան 50 Մորիս Զաքարեան 50 Մէլվալեան ընտանիք 200 ՀԻԼՏԱ ԱԿՕՍԵԱՆ ՃԻՆ ՊԱՇԵԱՆի 2–րդ տարելիցին Ճինպաշեան ընտբ. 100 Վարուժ, Բիթա Շամլեան 100 Բաֆֆ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅԱՍՄԻԿ ԻՆՃԷՃԻԿԵԱՆԻ 40–ին առթիւ *Ջաւէն Ինճէճիկեան, դուստր՝ Սեւան* 250 *Նազօ, Վարսնիիկ Խաչիկեան* 100 *Սարին Կիրէղեան ամ* 100 *Հանրի Զալզալ, Նայիրի Տօլապճեան* 100 *Mr & Mrs Elias, Nectar Ghafary ամ* 500 *Յովիկ, Սեղա Գաթարոյեան* 30 *Գնարիկ Յակոբեան* 25 *Տիբուկ Մանճիկեան* 25 *Վաչէ, Սոսէ Շամյեան* 50 *Ժիրայր, Հուրի Զաքարեան* 50 *Տ. եւ Տիկ. Վիզէյն Յովսէփեան* 40 *Արմենակ, Սիմա Յովճաննէսեան* 50 *Սիւվա ձիկէրեան* 50 *Մեարոպ Հարպաշեան* 50 *Ա.ՆԱՀԷՏ ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ ՊԱՍ–ՄԱՃՅԱՆԻ* Կ. տարելիցին Նուպար Պասաճեան 100 *Վաչէ, Հուրի Գասարճեան, զւկը.* 100 *Արթօ, Անի Պամաճեան, զւկը.* 100 *ԱՐԵԳ ԺԻԿՈՒՆԵԱՆԻ* Կ. տարելիցին *Ժան, Յասմիկ ձիկուհեան* 200 *Փամելա ձիկուհեան* 100 *Մաթիւռ ձիկուհեան* 100 *Վերոն ձիկուհեան, ընտը.* 100 *Կարպիս, Անահիտ Գարբիէշեան* 100 *Շուշան Տէր Պարոտեան* 100 *Վերժին (ձինա) Տէր Պետրոսեան* 100 *Պետրոս, Սիրան Տէր Պետրոսեան* 100 *Տ. եւ Տիկ. Կարօ Կարակապետեան* 50 *ԿԱՐՕ ՊԱՐՄԱՔԱՉԵԱՆԻ* 40–ին *Դովա., Տիկ. Մինաս, Շողիկ Աղամեան, դուստր* 50 *Եկեղեցւոյս «Դրօ եւ Աննա Փիլիկեան» Շարաթթօրեայի ուսուցչական կազմ* 50 *Անի Սարգիս, զւկը.* 50 *Մարտիկ Տէրմէնճեան, զւկը.* 50 *Վարդուհի Պետրոսեան* 30 *Մարտիրոս, Թամար Պետրոսեան* 30 *Տ. եւ Տիկ. Վազգէն Մուրատեան, զւկը.* 30 *Վահէ, Սօսի Պարպարեան, զւկը.* 30 *Աւետիս, Դայար Կիւլեան, զւկը.* 30 *ՄՀհեր, Լաուրա Պէրպէրեան, զստըը* 20 *ԶԱԻԷՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ* Կ. տարելիցին *Սոնա Սարգիսեան* 100 *Պերճ, Թամար Պետրոսեան, զւկը.*՝ *Փաթիլ, Ռազմիկ* 100 *Լեւոն, Յիւրդ Պէնկեան* 50 *Արշալկ, Ալիս Գալանճեան* 50 *Հրայր, Լիլիան Պէնկեան* 100 *ԱՐԻ ԱՐԱՆԵԱՆԻ* 4–րդ տարելիցին *Րաֆֆի, Անիթա Աբանեան* 100 *Դրօ, Անի Աբանեան, զւկը.* 50 *Յակօր, Աննա Պուլկարեան* 50 *Տ. եւ Տիկ. Փիէռ Լաշարէ* 50 *Տ. եւ Տիկ. Հայկ Աբանեան, զւկը.* 50 *Կարօ, Սիլվիա Նադիրկանեան* 100 *ԱՐՄԻՆԷ ՕՀԱՆԵԱՆ ԳԱՀՎԷՃԵԱՆ–Խ* 40–ին *Բիթմ Օճանեան, ընտը.* 200 *Արտաշէս Օճանեան, ընտը.* 200 *Տէր Ստեփանեան, ընտը.* 200 *Յովիկ, Էլիզապէթ Նալպանտեան, զւկը.* 200 *Ժիրայր Տէր Ստեփանեան, Մարի Գայաճեան* 30 *Տ. եւ Տիկ. Խաչիկ Գէորգեան* 50 *Կարօ, Սօսի Պետրոսեան* 100 *Յարութ խորվարեան* 20 *Յարութ Ակապաշեան* 20 *Անդրանիկ Թորոյեան* 30 *ԼՈՐԱ ՏԷՐ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԻ* 6–րդ տարելիցին *Մարի Գայաճեան, ժիրայր Տէր Ստեփանեան* 40 *ՅԱՐՈՒԹ, ՃԱՄԻԼԱ, ԿԱՐԱ ՊԵՏ ՈՒՆԱՆԵԱՆՆԵՐՈ Հոգւոց Ժորժէթ Ունանեան, ընտը.* 30 *ՅԱԿՈՐ ՌԻՐԻՇԵԱՆԻ* 17–րդ տարելիցին *Անթուանէթ Ուրիշեան, զւկը.* 50 *ԵՂԻՍԱՐԷթ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ* Ա. տարելիցին *Սէբօ, Վիբի շաճեան, ընտը., Լուի, Բօդի Դիօտօրիլու, ընտը., Մովսէս, Պէթի Ադամեան, ընտը.* 100 *ՄԵՂՂԱՆՈՒՇ ԿԻԻԼԷՍԷՐԵԱՆ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ* Կ. տարելիցին, *ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ, ԿԻԻԼԷՍԷՐԵԱՆ, ԱՐԾԱԿՈՆԻ,* ՊԱԼՔՃԱՆ, ԹէՄԻՐԵԱՆ, ՊՈՒՐ–ՍԱԼԵԱՆ, ԹՈՐՈՍԵԱՆ, *ՏՕՐԱՄԱՃԵԱՆ* զեղրատանաց ննջեցիւոց *Անի Մարխանան, զւկ.*՝ ձօն, *Արթի, Ճուլի Տօրամանեան, զւկը.*՝ *Էմիլի, Մաթէոս* 60 *ԱՍՏՂԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆԻ* 9–րդ, *ՅԱՐՈՒԹԻՆԻ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆԻ* 7–րդ տարելիցինըւն *Յակօր, Անահիտ Տէր Խաչատուրեան* 50 *Սարգիս Մընըշեան, Արմինէ Յաբութիւնեան, դուստր՝ Գարին Զաքարեան* 50

Րաֆֆի, Գալիանէ Նազարեան, զւկը. 50 *Աշոտ, Ալինա Տէր Խաչատուրեան, զւկը.* 50 *Արամ, Անն–Մարի Տէր Խաչատուրեան* 50 *Նարեկ, Լորի Թողաթիեան* 50 *ԱԼԵԿՍԱՆ ՄՆԱԿԵԱՆԻ* 40–րդ տարելիցին *Մնակեան, Մանճիկեան ընտը.* 25 *ՎԻՔՈՐՈՐԻԱ ՍԵՐՈՔԵԱՆԻ* չողւոյն *Էլիզապէթ Աերոբեան Թէյլօրիմեան, զւկը.* 50 *ԱՐԱՄ, ՄԱՐՏԻՐՈՍ, ՆԱԶԵԼԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆՆԵՐՈ Հոգւոց Վարդուհի Պետրոսեան* 30 *Մարտիրոս, Թամար Պետրոսեան, զւկը.* 30 *Տ. եւ Տիկ. Վազգէն Մուրատեան, զւկը.* 30 *Վահէ, Սօսի Պարպարեան, զւկը.* 30 *Աւետիս, Դայար Կիւլեան, զւկը.* 30 *Անահիտ Պետրոսեան* 30 *Մինաս, Շողիկ Ադամեան* 50 *ՇՈՒՇԱՆ ԳէՄԱՆՃԵԱՆ ԱՏՈՒՐ–ԵԱՆԻ* 7–օրէքին *Ճորճ, Ժրգէլ Աթաշեան, զւկը.* 50 *Վրէժ, Մարիա Մարգարեան* 50 *Յակօր, Դանիա Պուշուրքեան* 50 *Տ. եւ Տիկ. Յովիկ Սարգիսեան* 50 *ԷՏՈՒԱՐ ԿՈԼՏՀՆԻ, ԾԱՂԻԿ ՍԱ–ՎԱԿԵԱՆԻ,* *ԻԼԻԱՍ ԻԼԻԱՍԻ, ՆՈՒԷՐ ՍԱՐԳԻՍ–ԵԱՆԻ* չողւոց *Գեորգ, Մարինա Կողտըն, զւկը.* 100 *ՄԵԼԱՆ ԵՊ ԳՈՒԹ ՆՈՒՅԵԱՆ ԱՐԱՆԵԱՆԻ,* *ՀՐԱՆԴ ԳՈՒԹՆՈՒՅԵԱՆԻ* չողւոց *Կարօ, Սիլվիա Նադիրկանեան* 100 *Նաոյիս Գութուլեան* 100 *Դրօ, Անի Աբանեան, զւկը.* 50

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈՐ ԱՌԱՋԵՈՐԴԱ–ՆԻՍ ՄԱՅՐ ԵԿԷՂԵՑԻՈՅԵԱՆՈՅ Եւ ՀՕՄ–ի «ՍՕՍԷ» ՄԱՄԱՆՃԻԻՂԻՆ *ԱՆԱՅԻՍ ՍԵԻԱԿԵԱՆ ՏԻՄԻԹԵԱՆԻ* մահուան *Վրէժ–Արմէն, Նազիկ, Արազ Արթիսեան* 200 *Յակոբեան ընտանիք* 300 *Վահէ, Անթուանէթ Երէշեան* 100 *Shuo Chen* 20 *Մեթր Հրանդ Նահապետեան, Թամար Շամյեան* 100 *Գրիգոր Տէր Ղազարեան* 50 *Ժիրայր, Հուրի Զաքարեան* 200 *Ժան, Յասմիկ ձիկուհեան* 50 *Հանրի Զալզալ, Նայիրի Տօլապճեան* 100 *Կարպիս, Անի Մէշէֆէճեան* 100 *Կարպիս, Անահիտ Գարբիէշեան* 100 *Տ. եւ Տիկ. Վիզէյն Յովսէփեան* 50 *Արթօ, Ալիս Մարգարեան* 200 *Մարօ Գոմուրեան* 50 *Ժան, Արտեմիս Մկրտիչեան* 100 *Լիզա Մազուժեան* 50 *Տ. եւ Տիկ. Գրիգոր Պազալեան* 20 *Յակօր, Ալիս Բարսեղեան, ընտը.* 40 *Սիրաբիկ Պօղոսեան* 40 *Սօսէ Սարաֆեան* 50 *Րաֆֆի Յօրուճեան* 50 *Բիթմ Հայրճեան* 162 *Եդիս Զարացեան* 162 *Նեկոյար Սահակեան* 150 *Տ. եւ Տիկ. Արեք Մարգարեան* 100 *Ազատուհի Տիմիթեան Քէչյայեան* 300 *Սիրան Քէչյայեան, զւկ.*՝ *Արա Նազարեան* 250 *Սեդրակ, Անէթ Տէրտէրեան, ընտը.* 250 *ԴրիսթիՓըր, Նազանի Քէսթէքեան* 100 *Փանոս, Հուրի Ապրաքեան, զւկը.* 100 *Փանոս, Հուրի Ապրաքեան, զւկը.* 100 *Սերօր, Թամար Գարալեան* 40 *Փիէռ, Ծովիկ Թէրզեան* 50 *Տ. եւ Տիկ. Վիզէյն Աբրահամեան* 100 *Յակօր, Ալիս Սարաժ Յակոբեան* 30 *Տիրուհի Մանճիկեան* 50 *Տ. եւ Տիկ. Յակօր Տէր Խաչատուրեան* 50 *Տ. եւ Տիկ. Յակօր Ինճէճիկեան* 50 *Կարօ Մարկոսեան* 50 *Ասպետ, Թալին Աւետիսեան* 50 *Րաֆֆի, Սեղա Գուշեան* 50 *Գէորգ, Դայար Գալլօղեան* 100 *Արմէն, Բրիսթին Ագէմեան* 50 *Բիթմ Պազատասրեան* 100 *Վարուժ, Վանիա Գալուստեան* 50

Ս. ԳէՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅԻ, ԼԱԻԱԼ Հայ Յեղափոդական Դաշնակցու–

եան 25 *Ընկ. Հրանդ Թաշճեան* 50 *Ընկ. Յարութիւն Հացազորճեան* 50 *Ընկ. Ղազարոս Գալալճեան* 40 *Ընկ. Վրէժ Հատիտեան* 20 *Ընկ. Մոսիկ Թօփուզեան* 25 *Ննջեցեալ՝ ԶԱՐԵՀ ՔԱՀՔԷՃԵԱՆԻ* մահուան 40–ին առթիւ։ *Տիարք Շանթ եւ Գէորգ Քահճէճեան* 50 *Տ.Տ. Յակօր, Թալին Խոյէլեան եւ զւկնը.* 25 *Տ.Տ. Յովսէփ Թաթուլեան* 25 *Տ.Տ. Մանօ Պոյաճեան* 20 *Տիգրան Ձիլինկիրեան* 20 *Գասպար Արթիսեան* 20 *Տ.Տ. Պետրոս Արմաղանեան* 20 *Ճորճ եւ Աւօ Արմաղանեան* 20 *Ննջեցեալ՝ ԿԱՐԱ ՊԵՏ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆԻ* մահուան 7–րդ տարելիցին առթիւ եւ *ՅԱԿՈՐ ԹԱՐԹԻԼԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Յովսէփ, Սիլվա Ներսէսեան* 25 *Ննջեցեալ՝ ԵՂԻՍԱՐԷթ ՏԷՐ ՍԱ–ՆԱԿԵԱՆԻ* մահուան 8–րդ տարելիցին առթիւ, *ԵՐԵՄԵԱ, ԵՍԹԵՐ եւ ՍՐԲՈՒՀԻ ՏԷՐ ՍԱՀԱԿԵԱՆՆԵՐՈ յիշատակին։ Տիար Տիգրան Տէր Սահակեան, Տ.Տ. Երուանդ, Մէլրի Տէր Սահակեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Էտի, Հուրիկ Գալալճեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Զաւէն, Բրիսթին Տէր Սահակեան եւ զւկնը.* 50 *Ննջեցեալ՝ ԱԼԻՍ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆԻ, ՎԻԳէՆ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆԻ, ԱՅՏԱ ՔԻԻՓԷԼԵԱՆԻ, եւ Համայն ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ եւ ՔԻԻՓԷԼԵԱՆ ընտանիքնեՐու ՆնջեցեալնեՐու յիշատակին։ Ոսկերիշեան ընտանիք* 50 *Ննջեցեալ՝ ՆՈՒՊԱՐ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ* մահուան առաջին տարելիցին առթիւ։ *Տ.Տ. Ռաֆֆի Սիմոնեան* 100 *Ննջեցեալ՝ ԱՆԺԷԼ ՊէՏԻՔԵԱՆԻ* մահուան 7–օրէքին առթիւ, *մահացած Հայէպ։ Տ.Տ. Վահէ Պետերեան, Տ.Տ. Գրիգոր Պէտերեան, ընտանիք* 300 *Տ.Տ. Շանթ, Ալին Սամուէլեան, Տ.Տ. Տիգրան, Փօլին Կիւլուժեան* 50 *Տիկ. Մայտա Տարաքճեան* 20 *Տիար Յակօր Մարտիրոսեան ընտ.* 20 *Տ.Տ. Յակօր Նազաշեան ընտը.* 20 *Ննջեցեալ՝ ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԱԼԱՀ–ՎԵՐՏԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Յակօր, Թալին Խոյէլեան եւ զւկնը.* 25 *Ննջեցեալ՝ ՆՈՒԱՐԴ ՔԻԻՓԷԼԵԱՆԻ* մահուան 40–ին առթիւ։ *Տիկ. Անժէլ Քիւփէլեան* 50 *Սողոմոն Քիւփէլեան, Մարալ Պէրպէրեան* 40 *Տ.Տ. Յարութիւն, Մարալ Պէրպէրեան* 50 *Ննջեցեալ՝ ԽԱՉԻԿ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տիկ. Ալիս Սարգիսեան, Տ.Տ. Աւօ Սարգիսեան ընտը., Տ.Տ. Ներսէս Ղազարեան* 50 *Ննջեցեալ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Սրկ. ԱՐԸՃԵԱՆԻ* մահուան 2–րդ տարելիցին առթիւ։ *Տ.Տ. Զոհրապ, Մէլինէ Հոստանեան եւ զուստը* 50 *Տ.Տ. Եղիա, Սիւզի Արքճեան եւ զւկնը.* 50 *Տ.Տ. Գրիգոր, Քարօլին Արքճեան եւ զւկնը.* 40 *Ն Զ Ե Գ Ե Ա Լ ՝ Ի Զ Ա Պ Է Լ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ* մահուան 40–ին առթիւ։ *Խումբ մը ընկերներ* 50 *Ննջեցեալ՝ ՆՈՒՊԱՐ Ա.ԽԱՈՅԵԱՆ–ԽԻ եւ ՄԱՐԻԱՄ Ա.ԽԱՈՅԵԱՆ–ԹԵԼԱՔ–ԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Համարճուժ Ախոյեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Վազգէն Ախոյեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Յակօր, Սալբի Ասիոյեան, Տ.Տ. Համլէթ, Ազնիւ Ղզանեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Կարօ, Կասիա Ասիկեան, Տ.Տ. Ռաֆֆի, Մարի Ժալիտ Ախոյեան* 150 *Տիկ. Լուսին Թօփալեան* 25 *Տիկ. Զարմինէ Քահվէճեան* 20 *Տիկ. Համիկ Տուշբուհեան* 30 *Ննջեցեալ՝ ԿԱԿԻԿ ԱՐՄԷՆԵԱՆԻ* մահուան 7–օրէքին առթիւ, *մահացած Հայաստան։ Տ.Տ. Դաւիթ, Լաուրա Ժամուկեան* 40 *Ննջեցեալ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ԵԱՂՃԵԱՆ–ԽԻ* մահուան 9–րդ տարելիցին առթիւ։ *Տիկ. Հնկն Մանուէլեան* 15 *Ննջեցեալ՝ ԱՍՏՂԻԿ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Շահինեան ընտանիք* 20 *Ննջեցեալ՝ ԳէՈՐԳ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ* մահուան

առաջին տարելիցին առթիւ։ Տ.Տ. Արսէն Գոնճալեան 30 *Տ.Տ. Ներսէս, Բրիսթին Գոնճալեան* 20 *Ննջեցեալ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԹԱԳ–ԻՈՐԵԱՆԻ* մահուան առաջին տարելիցին առթիւ։ *Տիկ. Լինա Թազուրեան, Տ.Տ. Մանուէլ, Նորա Սիւլահեան* 50 *Տ.Տ. Զոհրապ, Վարդուհի Գրչնճեան* 25 *Տ.Տ. Յարութ, Արինա Գրչնճեան* 25 *Տիարք Սարգիս եւ Մոսիկ Թազուրեան* 10 *Տ.Տ. Գէորդը, Էլիզապէթ Գուշաքճեան* 10 *Ննջեցեալ՝ ՅԱԿՈՐ ՊՕՅԱՃԵԱՆԻ* մահուան 13–րդ եւ *ԽԱՉԻԿ ՊՈՅԱՃԵԱՆԻ* մահուան 6–րդ տարելիցնեՐոււն առթիւ եւ Համայն *ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ եւ ԵԱՂՃԵԱՆ ընտանիքնեՐու ՆնջեցեալնեՐու յիշատակին։ Տիկ. Սօնա Մանուէլեան* 20 *Ննջեցեալ՝ ՄԱՆՈՒԷԼ ՉԱՐԾԱՅ–ԵԱՆԻ* մահուան 5–րդ տարելիցին առթիւ։ *Տիկ. Էօժէնի Զարշաֆեան* 30 *Տիկ. Նանօր Զարշաֆեան* 30 *Տիկ. Նուշիկ Զարշաֆեան եւ զւկնը.* 30 *Տ.Տ. Պետիկ, Անի Զարշաֆեան եւ զւկնը.* 50 *Տիկ. Մարի Ձէրշեան* 15 *Ննջեցեալ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՍԻԻԱՀԵԱՆԻ եւ ՇՈՂԻԿ ՍԻԻԱՀԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Մանուէլ, Նորա Սիւլահեան, Տիկ. Լինա Թազուրեան* 50 *Ննջեցեալ՝ ԱՅՏԱ ՇԱԼՎԱՐՃԵԱՆԻ* մահուան 4–րդ տարելիցին առթիւ, *ՅՈՎՀԱՆ ՆԷՍԷՍ եւ ԱԼԻՍ ԱԻԱԳ–ԵԱՆՆԵՐՈ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԼՎԱՐՃԵԱՆԻ եւ ԼԻՈՒՆ ՇԱԼՎԱՐՃԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Գրէիգոր Շալվարճեան* 50 *Տ.Տ. Նշան Աւաղեան* 50 *Իօժէ Շալվարճեան* 50 *Ննջեցեալ՝ ՍԻՐԱՆՈՅՇ ԱՐԱՒԱՆ–ԵԱՆ–ՆԻԿՈԼԵԱՆԻ* մահուան 7–օրէքին առթիւ, *մահացած Լիբանան։ Տ.Տ. Էլիաս, Սալբի Սանճար, Թամար եւ Նիբոլ Նիկողեան, Թայիա եւ Թամարա* 150 *Տ.Տ. Գրիգոր, Անի Մառուկեան* 50 *Տ.Տ. Նարեկ Նիկողեան* 50 *Տ.Տ. Մեարոպ, Սիլվա Պերեճիքեան* 30 *Ննջեցեալ՝ ԳԱՌՆԻԿ ԳԸԼՆՃԵԱՆԻ* մահուան 6–րդ տարելիցին առթիւ եւ *ՄՀԵՐ ԳԸԼՆՃԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Մեարոպ, Սիլվա Պերեճիքեան* 30 *Ննջեցեալ՝ ԳԱՌՆԻԿ ԳԸԼՆՃԵԱՆԻ* մահուան 6–րդ տարելիցին առթիւ եւ *ՄՀԵՐ ԳԸԼՆՃԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Ներսէս Ղազարեան* 50 *Ննջեցեալ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Սրկ. ԱՐԸՃԵԱՆԻ* մահուան 2–րդ տարելիցին առթիւ։ *Տ.Տ. Զոհրապ, Մէլինէ Հոստանեան եւ զուստը* 50 *Տ.Տ. Եղիա, Սիւզի Արքճեան եւ զւկնը.* 50 *Տ.Տ. Գրիգոր, Քարօլին Արքճեան եւ զւկնը.* 40 *Ն Զ Ե Գ Ե Ա Լ ՝ Ի Զ Ա Պ Է Լ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ* մահուան 40–ին առթիւ։ *Խումբ մը ընկերներ* 50 *Ննջեցեալ՝ ՆՈՒՊԱՐ Ա.ԽԱՈՅԵԱՆ–ԽԻ եւ ՄԱՐԻԱՄ Ա.ԽԱՈՅԵԱՆ–ԹԵԼԱՔ–ԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տ.Տ. Համարճուժ Ախոյեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Վազգէն Ախոյեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Յակօր, Սալբի Ասիոյեան, Տ.Տ. Համլէթ, Ազնիւ Ղզանեան եւ զւկնը., Տ.Տ. Կարօ, Կասիա Ասիկեան, Տ.Տ. Ռաֆֆի, Մարի Ժալիտ Ախոյեան* 150 *Տիկ. Լուսին Թօփալեան* 25 *Տիկ. Զարմինէ Քահվէճեան* 20 *Տիկ. Համիկ Տուշբուհեան* 30 *Ննջեցեալ՝ ԿԱԿԻԿ ԱՐՄԷՆԵԱՆԻ* մահուան 7–օրէքին առթիւ, *մահացած Հայաստան։ Տ.Տ. Դաւիթ, Լաուրա Ժամուկեան* 40 *Ննջեցեալ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ԵԱՂՃԵԱՆ–ԽԻ* մահուան 9–րդ տարելիցին առթիւ։ *Տիկ. Հնկն Մանուէլեան* 15 *Ննջեցեալ՝ ԱՍՏՂԻԿ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Շահինեան ընտանիք* 20 *Ննջեցեալ՝ ԳէՈՐԳ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ* մահուան

Տ.Տ. Վազօ Ձէրշեան 10 *Տիկ. Սօնա Ձէրշեան* 10 *Ննջեցեալ՝ ՅՈՎՀԱՆ ՆԷՍ ԹՕ–ՓՈՒՋԵԱՆԻ* մահուան 9–րդ տարելիցին առթիւ եւ Համայն *ԹՕՓՈՒՋԵԱՆ ընտա–նիքի ՆնջեցեալնեՐու յիշատակին։ Տիկ. Տիգրանուհի Թօփուզեան, Սօսի եւ Շողիկ, Տ.Տ. Ռաֆֆի, Սեղա Գուշեան* 100 *Տ.Տ. Մոսիկ, Սեղա Թօփուզեան* 25 *Ննջեցեալ՝ ՅԱԿՈՐ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ–ԽԻ եւ ԱՌԱՔԵԼ ՕՂԼԵԱՆԻ* յիշատակին։ *Տիկ. Մայտա Օղլեան եւ զւկնը.* 20 *Ննջեցեալ՝ ԳԱՌԼ ՕՈՒԵՏԻՍԵԱՆԻ* մահուան 4–րդ տարելիցին առթիւ։ *Տիկ. Էլիզ Աւետիսեան եւ զւկնը.* 50 *Ննջեցեալ՝ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՍԱՐԳԻՍ–ԵԱՆԻ, ՋՈՒՐԱԹ ԳԱՐԱԿԷՉՕՋԵԱՆԻ, ՓԻԷՐԵ եւ ՎԱՀԷ ՍՈՒԼԹԱՆԵԱՆ–նեՐու, ԱՆԺԷԼ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ եւ ՄԱՐԻՆԷ ՏԷՐ ԱՐՐԱՀԱՄԵԱՆԻ* յիշատակին։

ADONIS

Marché méditerranéen

SAUVÉ - DDO - VILLE DE QUÉBEC - LAVAL OUEST - VERTU - BROSSARD - SAINTE-CATHERINE - ANJOU - LAVAL EST - GRIFFINTOWN - GATINEAU
OTTAWA - MISSISSAUGA - SCARBOROUGH - DUNDAS - LONDON

BMW
West Island

Vahan Vartanian
Directeur général des ventes
vahan@bmwwestisland.ca

Ohanes Bulbulian
Directeur des véhicules d'occasion
ohan@bmwwestisland.ca

2000, route Transcanadienne Sud, Dorval, QC H9P 2N4.
bmwwestisland.ca 514 914-7777

MAZDA
GABRIEL
ANJOU

Kevork Asadourian
Directeur général
kasadourian@gabriel.ca

7050, boul. Henri-Bourassa Est, Anjou, QC H1E 7K7
mazdagabrielanjou.ca 514 328-7777

GENESIS
WEST ISLAND

Chahe Sislian
Directeur des véhicules certifiés
schahe@gabriel.ca

4850, boul. Saint-Jean, Pierrefonds, QC H9H 4B2
genesiswestisland.ca 514 236-7777

HYUNDAI
GABRIEL
OUEST

Leon Gurlekian
Directeur adjoint des ventes
lgurlekian@gabriel.ca

4850, boul. Saint-Jean, Pierrefonds, QC H9H 4B2
hyundaigabrielouest.com 514 624-7777

TOYOTA GABRIEL
CENTRE-VILLE

Kevork Jamgosian
Directeur général
kjamgosian@gabriel.ca

1945, rue Sainte-Catherine Ouest, Montréal, QC H3H 0C6
toyotagabrielcentreville.ca 514 937-7777

NISSAN
GABRIEL
ANJOU

Mano Khadjadourian
Directeur général
mkhadjadourian@gabriel.ca

Rafi Pilibossian
Conseiller aux ventes - Véhicules d'occasion
rafip@gabriel.ca

7010, boul. Henri-Bourassa Est, Anjou, QC H1E 7K7
nissangabrielanjou.ca 514 324-7777